

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการเรียนรู้ของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ
ของนักศึกษำปริญญาโททางบริหารธุรกิจ (MBA)

โดย

นางสาวเสาวภำคย์ สมบูรณ์วงศ์

การคั่นคว่ำอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของกำรศึกษำตามหลักสูตร
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
คณะพำณิชยศาสตร์และกำรบัญชี มหำวิทยำลัยธรรมศาสตร์
ปีกำรศึกษำ 2559
ลิขสิทธิ์ของมหำวิทยำลัยธรรมศาสตร์

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการเรียนรู้ของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ
ของนักศึกษำปริญญาโททงำบริหารธุรกิจ (MBA)

โดย

นางส่ำเส่ำวภำคย์ สมบุรณ์วงศ์

การคั่นคว่ำอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษำตามหลักสูตร
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
คณะภำณิขยศาสตร์และการบัญชี มหำวิทยำลัยธรรมศาสตร์
ปีการศึกษำ 2559
ลิขสิทธิ์ของมหำวิทยำลัยธรรมศาสตร์

FACTORS INFLUENCING LEARNING EFFECTIVENESS OF STUDENTS
TAKING INDEPENDENT STUDY IN THEIR MBA PROGRAMS

BY

MISS SAOWAPAK SOMBOONWONG

AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION
FACULTY OF COMMERCE AND ACCOUNTANCY
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2016
COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี

การค้นคว้าอิสระ

ของ

นางสาวเสาวภาคย์ สมบูรณ์วงศ์

เรื่อง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของการทำวิจัยในวิชาค้นคว้าอิสระของนักศึกษา
ปริญญาโททางบริหารธุรกิจ (MBA)

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต

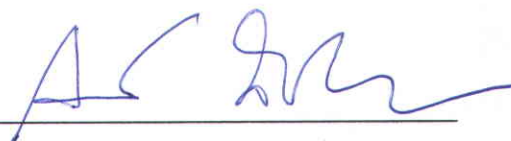
เมื่อ วันที่ 21 ธ.ค. 2550

ประธานกรรมการสอบการค้นคว้าอิสระ

(อาจารย์ ดร. พัฒน์ธนะ บุญชู)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เอกจิตต์ จิงเจริญ)

คณบดี

(ศาสตราจารย์ ดร. ศิริลักษณ์ โรจนกิจอำนวย)

หัวข้อการค้นคว้าอิสระ	ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการเรียนรู้ของการทำวิจัย ในวิชาค้นคว้าอิสระของนักศึกษาปริญญาโททาง บริหารธุรกิจ (MBA)
ชื่อผู้เขียน	นางสาวเสาวภาคย์ สมบูรณ์วงศ์
ชื่อปริญญา	บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
คณะ/มหาวิทยาลัย	คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ	รองศาสตราจารย์ ดร. เอกจิตต์ จิ่งเจริญ
ปีการศึกษา	2559

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ศึกษาประสิทธิผลการเรียนรู้และปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการเรียนรู้ของการทำวิจัยในวิชาค้นคว้าอิสระของหลักสูตรปริญญาโทด้านบริหารธุรกิจโดยทำการศึกษาจากมุมมองของผู้เรียนและผู้สอน การเรียนที่มีประสิทธิผลต้องบรรลุวัตถุประสงค์ของวิชานั้นๆ การทำวิจัยในวิชาค้นคว้าอิสระเป็นรูปแบบหนึ่งของวิชาเชิงบูรณาการที่เรียกว่าวิชา Capstone การทำวิจัยจึงจะต้องบรรลุวัตถุประสงค์ของวิชาค้นคว้าอิสระและวัตถุประสงค์ของวิชา Capstone ถึงจะกล่าวได้ว่าการทำวิจัยนั้นมีประสิทธิผล โดยวัตถุประสงค์ทั้ง 2 ด้านมีความสอดคล้องกัน กล่าวคือ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบูรณาการความรู้ และการเตรียมความพร้อมผู้เรียนสู่การทำงาน

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพที่มีการกำหนดขอบเขตโดยเลือกศึกษาเฉพาะงานวิจัยภายใต้วิชาค้นคว้าอิสระ แต่ไม่รวมถึงการศึกษางานวิชาการประเภทอื่น เช่น การทำแผนธุรกิจ และการให้คำปรึกษาทางธุรกิจ เป็นต้น ทั้งนี้ ใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้เรียน 30 คน และผู้สอน 8 คนจากหลักสูตรปริญญาโทด้านบริหารธุรกิจ 2 หลักสูตร ผลการวิจัยพบว่าการทำวิจัยในวิชาค้นคว้าอิสระไม่บรรลุวัตถุประสงค์เรื่องการบูรณาการความรู้ เนื่องจากรูปแบบและระดับการนำความรู้ MBA มาประยุกต์ใช้ไม่ทำให้ผู้เรียนได้บูรณาการความรู้ที่หลากหลาย อีกทั้ง ยังมีการเรียนการสอนรูปแบบอื่นที่ทำให้ผู้เรียนได้บูรณาการความรู้ที่หลากหลายกว่า เช่น การทำแผนธุรกิจ การเรียนวิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การทำวิจัยในวิชาค้นคว้าอิสระบรรลุวัตถุประสงค์เรื่องการเตรียมความพร้อมผู้เรียนสู่การทำงาน เนื่องจากการทำวิจัยในวิชาค้นคว้าอิสระมีส่วนช่วยพัฒนาทักษะซึ่งเป็นที่ต้องการของผู้ว่าจ้าง 4 ประการ ได้แก่ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิดวิเคราะห์/วิพากษ์ และทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

นอกจากนี้ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลให้การทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระมีประสิทธิผล มี 4 ประการ ได้แก่ การปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ความรู้พื้นฐานและทักษะของผู้เรียน วินัยในการทำงานของผู้เรียน ความเหมาะสมของการจัดหลักสูตร ส่วนความพร้อมของระบบสนับสนุนการศึกษา ได้แก่ ห้องสมุดและห้องปฏิบัติการด้านสารสนเทศแม้จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา แต่ไม่ใช่ปัจจัยที่ส่งผลให้การทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระมีประสิทธิผลเนื่องจากผู้เรียนหันไปใช้สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น เช่น เว็บไซต์ Google ที่เข้าถึงได้ง่าย และสะดวกกว่า

ถึงแม้ว่าจากผลการวิจัยจะสามารถสรุปตามที่กล่าวมา แต่ก็ยังพบว่าผู้ให้ข้อมูลบางส่วนมีความเห็นต่างออกไป กล่าวคือ เห็นการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระมีประโยชน์ในแง่การบูรณาการความรู้เชิงลึก ส่งผลให้ผู้เรียนได้ความรู้เฉพาะด้าน ความเห็นที่ต่างกันนี้นำมาซึ่งข้อเสนอแนะต่อมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตร MBA ให้กำหนดขอบเขตวิชาที่ต้องการให้เกิดการบูรณาการในวิชาคั่นคว่ำอิสระให้ชัดเจนโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการพิจารณาขอบเขตดังกล่าว แล้วจึงกำหนดงานวิชาการในวิชาคั่นคว่ำอิสระให้สอดคล้องกับขอบเขตวิชาที่ต้องการให้เกิดการบูรณาการ

นอกจากนี้ ผู้เรียนบางส่วนไม่ตระหนักถึงความสำคัญว่าการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระมีส่วนพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน จึงนำมาซึ่งข้อเสนอแนะต่อผู้เรียนว่าผู้เรียนต้องเล็งเห็นความสำคัญและปฏิบัติงานในแต่ละขั้นตอนอย่างเต็มที่ การสอดประสานของปัจจัยทั้งหมดดังกล่าว จะช่วยให้การเรียนในหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตยุคประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: วิชา Capstone, วิชาคั่นคว่ำอิสระ, ประสิทธิภาพการเรียนรู้, การบูรณาการความรู้, การประยุกต์ใช้ความรู้

Independent Study Title	FACTORS INFLUENCING LEARNING EFFECTIVENESS OF STUDENTS TAKING INDEPENDENT STUDY IN THIER MBA PROGRAMS
Author	Miss Saowapak Somboonwong
Degree	Master of Business Administration
Faculty/University	Faculty of Commerce and Accountancy Thammasat University
Independent Study Advisor	Associate Professor Ekachidd Chungcharoen, Ph.D.
Academic Year	2016

ABSTRACT

This research explores the effectiveness of research in independent study of Master of Business Administration program, studied from the point of view of students and instructors. The learning would be effective if it achieves the learning objectives. Independent study is one form of learning under the Capstone subject so the objective of the research and Capstone subject are intertwined. These objectives are integration of various fields of knowledge and application of knowledge to real-life work situation. Independent study also is believed to be a tool that helps achieving the Capstone objectives.

This research is conducted based on the qualitative method. Data are collected by means of in-depth interview interview of 30 students and 8 instructors from 2 MBA programs, focusing only on those who involve in research projects. The research finds that the objective of knowledge integration fails because students can not apply various fields and levels of business knowledge. Moreover, there are other types of coursework which help students apply more kinds of their business knowledge, such as doing business plan, studying Strategic Management.

On the other hand, the research finds that students can develop skills required by the employers – problem-solving skills, communication skills, critical and analytical skills and continue learning skills – from engaging in an independent study.

Moreover, the research finds that there are 4 factors influencing learning effectiveness of students taking independent study, those are instructors' roles,

knowledge and skills of students, discipline of students, appropriate curriculum. Meanwhile, the education support system, which compiles of library and IT service room, is not a necessary factor although it is a factor influencing quality education because the students prefer using other more convenience sources, such as Google search engine.

Although, it is concluded that research in independent study cannot help students integrate various fields of business knowledge, it becomes the way to find specific one. The different opinion brings the suggestion to the university which provides MBA program to identify the required scope of knowledge integrated in independent study. The students' requirement should be included to identify project in independent study.

Furthermore, some students do not realize that research can improve skills required by the employers. The research suggests that students should realize the importance of the course and engage in their required tasks with maximum efforts. The harmonization of the said factors will allow the learning process in an MBA program to strike its objective effectively.

Keywords: Capstone Subject, Independent Study, Learning Effectiveness, Integration, knowledge application

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เนื่องจากได้รับความอนุเคราะห์จากอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์ ดร. เอกจิตต์ จิงเจริญ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระที่ได้กรุณาสละเวลาให้คำปรึกษา ชี้แนะแนวทาง ตลอดจนให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่างๆ แก่ข้าพเจ้าเป็นอย่างดีซึ่งรวมไปถึง อาจารย์ ดร.พัฒนธนะ บุญชู ที่ได้ให้เกียรติเป็นกรรมการ และได้ให้ข้อชี้แนะเพิ่มเติมซึ่งส่งผลให้การค้นคว้าอิสระนี้สำเร็จด้วยความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นด้วย

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์และเพื่อนนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่ยินดีสละเวลาให้สัมภาษณ์เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการทำวิจัยฉบับนี้ ขอบพระคุณคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาจนผู้วิจัยสามารถนำความรู้ที่ได้มาประยุกต์ใช้กับการค้นคว้าอิสระฉบับนี้ และท้ายที่สุด ขอขอบคุณสมาชิกครอบครัวสมบูรณ์วงศ์ที่คอยเป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือผู้วิจัยอย่างเต็มกำลังจนการค้นคว้าอิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงมาได้

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการค้นคว้าอิสระฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อมหาวิทยาลัย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และผู้ที่มีความสนใจในเรื่องดังกล่าวไม่มากนักน้อย หากการค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีข้อบกพร่องประการใด ผู้วิจัยขออภัยมา ณ ที่นี้ด้วย

นางสาวเสาวภาคย์ สมบูรณ์วงศ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญตาราง	(9)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ประเด็นปัญหา	2
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	2
1.5 นิยามศัพท์	3
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 วิชา Capstone	4
2.1.1 ความหมายและที่มาของวิชา Capstone ในการศึกษาในระดับอุดมศึกษา (Higher Education)	4
2.1.2 วัตถุประสงค์ของวิชา Capstone ในการศึกษาในระดับอุดมศึกษา	5
2.1.2.1 การบูรณาการความรู้	5
2.1.2.2 การเตรียมความพร้อมผู้เรียนสู่การทำงาน	6
2.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา	10
2.2.1 ปัจจัยด้านผู้สอน	11
2.2.2 ปัจจัยด้านผู้เรียน	15
2.2.3 ปัจจัยด้านหลักสูตร	16
2.2.4 ปัจจัยด้านระบบสนับสนุนการเรียนรู้	17

บทที่ 3	วิธีการวิจัย	18
3.1	การเลือกกลุ่มตัวอย่าง	18
3.1.1	กลุ่มผู้เรียน	19
3.1.2	กลุ่มผู้สอน	22
3.2	วิธีการเก็บข้อมูล	23
3.2.1	การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary research)	23
3.2.2	การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)	23
3.2.2.1	โครงร่างการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เรียน	23
3.2.2.2	โครงร่างการสัมภาษณ์กลุ่มผู้สอน	24
3.3	วิธีการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูล	26
บทที่ 4	ผลการวิจัย	27
4.1	ประสิทธิผลของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ	27
4.1.1	การบูรณาการความรู้	27
4.1.1.1	รูปแบบการนำความรู้ MBA มาประยุกต์ใช้	28
4.1.1.2	ระดับความรู้ที่นำมาประยุกต์ใช้	28
4.1.1.3	การเรียนการสอนอื่นที่สร้างการบูรณาการมากกว่าการทำวิจัย	29
4.1.2	การเตรียมความพร้อมผู้เรียนสู่การทำงาน	30
4.1.2.1	ทักษะการแก้ปัญหา	31
4.1.2.2	ทักษะการสื่อสาร	31
4.1.2.3	ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดเชิงวิพากษ์	31
4.1.2.4	ทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง	32
4.2	ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการเรียนรู้ของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ	33
4.2.1	การปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา	33
4.2.2	ความรู้พื้นฐานและทักษะของผู้เรียน	34
4.2.3	วินัยในการทำงานของผู้เรียน	35
4.2.4	ความเหมาะสมของการจัดหลักสูตร	35
4.2.5	ความพร้อมของระบบสนับสนุนการศึกษา	36

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	37
5.1 สรุปผลการวิจัย	37
5.1.1 ประสิทธิภาพของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ	37
5.1.1.1 การบูรณาการความรู้	37
5.1.1.2 การเตรียมความพร้อมผู้เรียนสู่การทำงาน	38
5.1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ	39
5.1.2.1 การปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา	39
5.1.2.2 ความรู้พื้นฐานและทักษะของผู้เรียน	40
5.1.2.3 วินัยในการทำงานของผู้เรียน	40
5.1.2.4 ความเหมาะสมของการจัดหลักสูตร	40
5.1.2.5 ความพร้อมของระบบสนับสนุนการศึกษา	40
5.2 อภิปรายผล	41
5.2.1 ประสิทธิภาพของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ	41
5.2.1.1 การบูรณาการความรู้	41
5.2.1.2 การเตรียมความพร้อมผู้เรียนสู่การทำงาน	41
5.2.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ	43
5.3 ข้อเสนอแนะ	46
5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับหลักสูตร MBA	46
5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สอน	47
5.3.3 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้เรียน	47
รายการอ้างอิง	48
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับวิชาคั่นคว่ำอิสระของหลักสูตร MBA	51
ภาคผนวก ข รายชื่อกลุ่มผู้ให้ข้อมูล	52
ภาคผนวก ค การวิเคราะห์ประเด็นย่อยตามหมวดหมู่ที่ได้	59
ประวัติผู้เขียน	68

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1	7
2.2	12
2.3	15
2.4	16
2.5	17
	การศึกษาระดับอุดมศึกษา
3.1	19
3.2	21
	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3.3	22
3.4	22
	จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
5.1	42
5.2	44
	จากบทบทวนวรรณกรรมกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผล ในการเรียนรู้ของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว้าอิสระ

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในปัจจุบัน โลกธุรกิจเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วตามกระแสโลกาภิวัตน์ ผู้บริหารและนักธุรกิจรุ่นใหม่จำเป็นต้องมีความรู้ด้านการจัดการธุรกิจเพื่อนำมาใช้ในการประกอบกิจการให้ประสบความสำเร็จภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ มหาวิทยาลัยหลายแห่งจึงเปิดสอนหลักสูตรปริญญาโทด้านบริหารธุรกิจ (Master of Business Administration หรือ MBA) เพื่อสร้างองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการบริหารจัดการและสร้างมูลค่าให้กับธุรกิจสมัยใหม่

หลักสูตร MBA มีวัตถุประสงค์มุ่งเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้เชิงทฤษฎีไปประยุกต์ใช้ในการประกอบธุรกิจ มหาวิทยาลัยหลายแห่งจึงบรรจุวิชา Capstone ซึ่งเป็นวิชาเชิงบูรณาการไว้ในหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนบูรณาการความรู้ และสามารถนำความรู้นั้นมาประยุกต์ใช้ ยกตัวอย่างเช่น การบรรจุวิชาการจัดการกลยุทธ์ไว้ในหลักสูตร MBA ของมหาวิทยาลัยรัฐ ได้แก่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ และมหาวิทยาลัยเอกชน ได้แก่ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย วิชาดังกล่าวมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ปัญหาในการดำเนินธุรกิจโดยนำความรู้แขนงต่างๆ มาใช้แก้ปัญหา (คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 2553, น. 24) รวมทั้งสามารถกำหนดเป้าหมาย นโยบาย และกลยุทธ์ที่เหมาะสมเพื่อให้การบริหารองค์การบรรลุเป้าหมาย (โครงการปริญญาโททางบริหารธุรกิจ คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2558, น. 1) เป็นต้น

การทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระเป็นรูปแบบหนึ่งของวิชา Capstone ที่ถูกบรรจุไว้ในหลักสูตร MBA วัตถุประสงค์ของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของวิชา Capstone กล่าวคือ ผู้เรียนต้องได้ฝึกฝนบูรณาการความรู้ และสามารถนำความรู้นั้นมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจ ดังนั้น หากการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระบรรลุวัตถุประสงค์ทั้งสองประการดังกล่าวก็จะทำให้การศึกษาวិชา Capstone สัมฤทธิ์ผล อย่างไรก็ตาม การทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระยังมีอุปสรรคบางประการที่อาจส่งผลให้การเรียนรู้ไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของวิชา Capstone และวิชาคั่นคว่ำอิสระตามที่หลักสูตร MBA กำหนด อาทิ ตัวผู้ทำวิจัยไม่ตระหนักถึงประโยชน์ของการทำวิจัย ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่องระเบียบวิธีวิจัยและการใช้เครื่องมือทางสถิติ ผู้วิจัยไม่สามารถประสานงานกับอาจารย์ที่ปรึกษาได้ภายในเวลาที่เหมาะสม เป็นต้น อุปสรรคเหล่านี้ทำให้เกิดข้อสงสัยว่าการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระจะบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ควรจะเป็นในทางทฤษฎีหรือไม่ และมี

ปัจจัยใดที่สนับสนุนให้การทำวิจัยมีประสิทธิผล ทั้งหมดนี้จึงเป็นที่มาของงานวิจัยฉบับนี้ ภายใต้หัวข้อเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการเรียนรู้ของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระของนักศึกษาปริญญาโททางบริหารธุรกิจ (MBA)” ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลการเรียนรู้ของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ รวมถึงปัจจัยที่สนับสนุนให้การเรียนรู้มีประสิทธิผลตามที่กล่าวมาข้างต้น

1.2 ประเด็นปัญหา

จากที่มาและข้อเท็จจริงตาม 1.1 นำมาซึ่งประเด็นปัญหาของงานวิจัยฉบับนี้ คือ การทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระมีประสิทธิผลหรือไม่ และปัจจัยใดเป็นปัจจัยที่ทำให้การทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระมีประสิทธิผล โดยศึกษาจากมุมมองของผู้เรียนและผู้สอน

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ โดยผลการศึกษาดังกล่าวจะนำไปสู่การพัฒนาข้อเสนอแนะสำหรับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับวิชาคั่นคว่ำอิสระ ได้แก่ ผู้เรียน ผู้สอน และมหาวิทยาลัยที่กำหนดให้มีการเรียนวิชาคั่นคว่ำอิสระภายใต้หลักสูตร MBA
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ทำให้การทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระมีประสิทธิผลภายใต้มุมมองของผู้เรียนและผู้สอน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

ผู้วิจัยมีความคาดหวังว่างานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลักสูตร MBA ในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้เรียน ผู้สอน และมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตร MBA ในการสร้างการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผลสำหรับวิชาคั่นคว่ำอิสระ
2. เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับหน่วยงานที่ต้องการศึกษาปัญหาด้านการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เช่น กระทรวงศึกษาธิการ มหาวิทยาลัยทั้งรัฐและเอกชน นำไปวิจัยต่อยอดให้เกิดองค์ความรู้ใหม่และพัฒนาระดับบัณฑิตศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.5 นิยามศัพท์

วิชาคั่นคว่ำอิสระ หมายถึง วิชาบังคับของมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตร MBA ซึ่งกำหนดให้ผู้เรียนต้องเรียนหากผู้เรียนเลือกแผนหลักสูตรที่ไม่ทำวิทยานิพนธ์ วิชาคั่นคว่ำอิสระของหลักสูตร MBA จะกำหนดให้ผู้เรียนต้องทำงานในลักษณะใดลักษณะหนึ่ง เช่น งานวิจัย งานให้คำปรึกษาธุรกิจ แผนธุรกิจและแผนกลยุทธ์ เป็นต้น โดยขอบเขตของการทำงานจะครอบคลุม การเลือกธุรกิจ การตั้งประเด็นคำถามและการพิสูจน์เพื่อหาคำตอบอย่างเป็นระบบ แล้วนำมาจัดทำรายงานเชิงวิชาการ

ประสิทธิผลในการเรียนรู้วิชาคั่นคว่ำอิสระ หมายถึง การที่ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของวิชาคั่นคว่ำอิสระ 2 ประการ ดังนี้

1. การบูรณาการความรู้ (Integration) หมายถึง การวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางธุรกิจหลากหลายศาสตร์ที่ได้เรียนมาตลอดหลักสูตร MBA เช่น บัญชี การเงิน การตลาด การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การจัดการการปฏิบัติการ เป็นต้น มาผสมเป็นองค์รวมและประยุกต์ใช้

2. การเตรียมความพร้อมผู้เรียนสู่การทำงาน (Transition) หมายถึง การทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการจ้างงาน 4 ประการ ได้แก่ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดวิพากษ์ และทักษะในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

หลักสูตร MBA มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้นำความรู้เชิงทฤษฎีไปประยุกต์ใช้กับการดำเนินธุรกิจ มหาวิทยาลัยหลายแห่งจึงบรรจุวิชาเชิงบูรณาการไว้ในหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนได้บูรณาการความรู้และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ วิชาเชิงบูรณาการดังกล่าว ได้แก่ วิชา Capstone วิชาค้นคว้าอิสระ ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาในงานวิจัยนี้ก็เป็นรูปแบบหนึ่งของวิชา Capstone ดังนั้น ในบทที่ 2 ผู้วิจัยจึงได้เลือกทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับวิชา Capstone เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจความหมายและวัตถุประสงค์ของวิชาเชิงบูรณาการดังกล่าวมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังทบทวนวรรณกรรมเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาว่าประกอบไปด้วยปัจจัยใดบ้าง โดยปัจจัยดังกล่าวอาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของการทำวิจัยในวิชาค้นคว้าอิสระด้วยเช่นกัน

2.1 วิชา Capstone

2.1.1 ความหมายและที่มาของวิชา Capstone ในการศึกษาในระดับอุดมศึกษา (Higher Education)

มีผู้ให้นิยามวิชา Capstone ไว้ในงานวิจัยหลายชิ้น Durel (as cited in Acker, Bailey, Wilson & French, 2014) และ Acker et al. (2014) กล่าวว่า วิชา Capstone เป็นวิชาที่ถูกจัดให้อยู่ลำดับสุดท้ายของหลักสูตร วิชาดังกล่าวทำให้ผู้เรียนได้ย้อนกลับไปทบทวนความรู้วิชาต่างๆ ที่เรียนมา และได้มองไปข้างหน้าอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับ Starr-Glass (as cited in Acker et al., 2014) ที่กล่าวถึงวิชา Capstone ว่าเป็นวิชาที่มุ่งเน้น 2 ทิศทาง ได้แก่ การมองกลับหลัง (Backward) เป็นการหลอมรวมและประยุกต์สิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนมา และการมองไปข้างหน้า (Forward) ตามหน้าที่ของผู้เรียนซึ่งเป็นผู้ประกอบการงานและการเป็นพลเมือง

Lang and McNaught (2013) ได้กล่าวถึงวิชา Capstone ว่าเป็นวิชาที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ประยุกต์ความรู้ที่สะสมมาตลอดระยะเวลาการเรียนในสาขาวิชานั้นๆ วิชา Capstone ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสสังเคราะห์ (Synthesis) ความรู้และทักษะที่ได้มาจากการเรียนวิชาต่างๆ ที่เดิมอยู่แยกส่วนกัน

มหาวิทยาลัย Belmont (as cited in Johnson & Halabi, 2011) ได้กล่าวถึงวิชา Capstone ว่าเป็นการพัฒนาประสบการณ์ทางการศึกษา (The core general education experience) ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนได้บูรณาการหลักการ ทฤษฎี และวิธีการ ที่ได้เรียนมาในวิชาเอก

ผู้เรียนได้มีโอกาสคิดวิเคราะห์อย่างสร้างสรรค์ และสังเคราะห์ความรู้ที่ได้เรียน พร้อมทั้งได้สื่อสารผลจากการวิเคราะห์ด้วยวิธีการที่เหมาะสม

Hummer (2014) ได้กล่าวถึงที่มาของการใช้วิชา Capstone ในหลักสูตรระดับอุดมศึกษาโดยอ้างอิงถึงรายงานของ The Association of American Colleges (AAC) ว่า วิชา Capstone เริ่มมีการนำมาใช้ในการเรียนระดับอุดมศึกษาตั้งแต่ปี 1980 ด้วยเหตุผลว่าวิชาเอก (Major) นั้นเป็นเพียงการรวบรวมวิชาต่างๆ เข้ามาในสาขาโดยขาดรูปแบบการจัดระเบียบ และไม่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน AAC ได้เสนอวิธีการแก้ไขโดยแต่ละสาขาวิชาควรกำหนดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาประเด็นต่างๆ ที่กำหนด พร้อมใช้เครื่องมือในการวิเคราะห์ที่เหมาะสมกับประเด็นนั้น ผ่านการทำโครงการ (Project) หรือวิทยานิพนธ์ (Thesis) นอกจากนี้ ACC ยังเสนอว่าการเรียนวิชาเอกควรแบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ ระยะเริ่มต้น ระยะกลาง และระยะสุดท้าย โดยในระยะสุดท้ายควรเป็นช่วงการบูรณาการความรู้ แนวคิด และความสามารถที่ได้รับจากการเรียนที่ผ่านมา ด้วยเหตุนี้ ACC จึงสนับสนุนให้มีวิชา Capstone เพื่อช่วยให้เกิดการบูรณาการความรู้ตามที่ได้กล่าวมา ACC ได้ยกตัวอย่างวิธีการเรียนรู้ 5 รูปแบบเพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการสังเคราะห์ความรู้ ได้แก่ การสัมมนา (Seminar) การทำงานวิจัย (Research paper) การสนทนาอย่างต่อเนื่อง (Series of colloquia) การทำวิทยานิพนธ์ (Thesis) และการสอบประมวลผลความรู้ (Comprehensive examinations)

Brooks, Benton-Kupper, and Slayton (as cited in Johnson & Halabi, 2011) ได้กล่าวถึงรูปแบบของวิชา Capstone ไว้หลากหลายเช่นเดียวกับรายงานของ ACC โดยรูปแบบของ Capstone อาจอยู่ในรูปของงานวิจัย การฝึกงาน (Internship) การเรียนรู้ด้วยการบริการสังคม (Service learning) การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (Experiential learning) หรือการเรียนรู้โดยสะท้อนความคิด (Personal reflection)

เมื่อพิจารณาจากนิยามทั้งหมดที่ได้กล่าวมาสามารถสรุปได้ว่า วิชา Capstone หมายถึง วิชาที่ถูกจัดให้อยู่ลำดับสุดท้ายของหลักสูตรที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้บูรณาการความรู้และช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริงกับการทำงาน ผ่านการเรียนรู้ด้วยวิธีการหลากหลายรูปแบบ เช่น การฝึกงาน การทำวิจัย การสอบประมวลผลความรู้ เป็นต้น

2.1.2 วัตถุประสงค์ของวิชา Capstone ในการศึกษาในระดับอุดมศึกษา

หากพิจารณาจากความหมายและการนำวิชา Capstone มาใช้ในหลักสูตร MBA วิชา Capstone มีวัตถุประสงค์ 2 ประการ ได้แก่

2.1.2.1 การบูรณาการความรู้

วิชา Capstone มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนได้บูรณาการความรู้และทักษะที่ได้ฝึกฝนมาจากการเรียนวิชาอื่นในสาขานั้นๆ ในการเรียนวิชา Capstone ผู้เรียนจะมีโอกาส

เชื่อมโยงเนื้อหาของวิชา เชื่อมโยงทักษะ และได้นำความรู้มาประยุกต์ใช้ในบริบทที่กว้างขึ้น (Thomas et al, 2014) Hummer (2014) ได้กล่าวถึงวิชา Capstone ว่าวิชา Capstone มีบทบาทสำคัญ 2 มิติ หนึ่งใน 2 มิตินั้น ได้แก่ ทำให้เกิดการบูรณาการและเชื่อมโยงหลักสูตร มิตินี้จะสะท้อนให้เห็นถึงผลการเรียนการสอนที่ผ่านมาในอดีต พร้อมกันนี้ Hummer (2014) ยังได้สรุปด้วยว่าวิชา Capstone ทุกรูปแบบมีจุดประสงค์ร่วมกัน คือ การบูรณาการความรู้ที่หลากหลายในสาขาวิชาเอก สอดคล้องกับการศึกษาของ Acker et al. (2014) ที่ได้กล่าวถึงจุดประสงค์ข้อหนึ่งของวิชา Capstone ว่าวิชา Capstone ช่วยให้เกิดการบูรณาการความรู้และทักษะที่เคยฝึกฝนมา

Harden (as cited of Brauer and Ferguson, 2014) ได้นิยามคำว่า บูรณาการไว้ว่า เป็นการลำดับ (Organization) สารสำคัญของเนื้อหาในหลักสูตรเพื่อสร้างความสัมพันธ์หรือการรวมวิชาที่ถูกสอนแยกส่วนกันในหลักสูตร สอดคล้องกับ Kantola and Kettunen (2012) ที่กล่าวว่า การบูรณาการ หมายถึง การทำให้รวมกัน หรือการรวมกิจกรรมเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย กรมวิชาการกระทรวงศึกษาธิการ (2544) ได้กล่าวถึงการจัดการความรู้แบบการบูรณาการ ไว้ว่า เป็นการจัดการเรียนรู้โดยใช้ความรู้และทักษะต่างๆ มากกว่า 1 ศาสตร์ ผ่านการทำโครงการหรือกิจกรรม เพื่อฝึกฝนการแก้ปัญหาหรือเพื่อแสวงหาความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่งต่อไป สอดคล้องกับวิเศษ ชินวงศ์ (2544) ที่นิยามคำว่าบูรณาการไว้ว่า เป็นกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างข้อเท็จจริง อรรถมุข (2542) ก็ได้กล่าวถึงการบูรณาการไว้ว่า เป็นการผสมผสานศาสตร์ของสาขาวิชาต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกันเข้าด้วยกัน Brauer and Ferguson (2014) ได้กล่าวถึงต้นแบบการศึกษา (Educational model) ที่สนับสนุนแนวความคิดเรื่องการบูรณาการที่มีชื่อว่า ICE เป็นต้นแบบที่ผู้เรียนจะได้รับแนวความคิดพื้นฐานในช่วงแรก (Idea) หลังจากนั้นผู้เรียนจึงนำมาเชื่อมโยงหรือรวมกับการเรียนรู้อื่นๆ (Connection) เพื่อพัฒนาเป็นกรอบแนวคิดแล้วจึงนำกรอบดังกล่าวไปประยุกต์ใช้

โดยสรุปแล้ว การบูรณาการ หมายถึง การผสมผสานและสร้างความสัมพันธ์ ความรู้แขนงต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกันเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดความรู้เป็นองค์รวม ผู้เรียนสามารถนำองค์ความรู้ดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ได้

2.1.2.2 การเตรียมความพร้อมผู้เรียนสู่การทำงาน

Acker et al. (2014) ได้กล่าวถึงจุดประสงค์อีกข้อหนึ่งของวิชา Capstone ในมุมมองของการมองไปข้างหน้า (Look forward) ว่าวิชา Capstone มีจุดประสงค์ในการเตรียมตัวผู้เรียนให้พร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงไปสู่การทำงานโดยช่วยพัฒนาทักษะของผู้เรียนให้ตรงกับความต้องการของผู้ว่าจ้าง วิชา Capstone ช่วยหลอมรวม (Consolidate) ทักษะทั่วไป (Generic skills) เข้าด้วยกัน โดยทักษะทั่วไปนั้น ได้แก่ ทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสาร (Writing skills) ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ (Critical thinking skills) ทักษะการใช้เครื่องมือทางคณิตศาสตร์และสถิติ (Use of Mathematical and Statistical tools skills) และการรู้สารสนเทศ (Information literacy skills)

(Calma, 2013) สอดคล้องกับการศึกษาของ Thomas, Wong, and Li (2014) ที่ว่ามหาวิทยาลัยนำวิชา Capstone มาใช้เพื่อขยายขีดความสามารถของผู้เรียนให้ตรงตามความต้องการของตำแหน่งงานที่ผู้เรียนต้องการในอนาคต ได้แก่ ทักษะในการแก้ปัญหา (Problem-solving skills) ทักษะการจัดลำดับอย่างเป็นขั้นตอน (Organizational skills) ทักษะการนำเสนอ (Presentation skills) และการเป็นสมาชิกที่ดีของทีม นอกจากนี้ Johnson and Halabi (2011) ได้ศึกษาการใช้วิชา Capstone สำหรับสาขาวิชาบัญชีในมหาวิทยาลัย 24 แห่งแถบภาคตะวันตกของสหรัฐอเมริกา พบว่าวิชา Capstone ถูกบรรจุในหลักสูตรเพื่อสนับสนุนการพัฒนาทักษะ 8 ประการ ได้แก่ การทำวิจัย การแก้ปัญหา การคิดเชิงวิพากษ์ การสะท้อน การสังเคราะห์ การทำงานเป็นทีม การสื่อสาร และการมุ่งเน้นในวิชาชีพ (Professional oriented) ซึ่งการพัฒนาทักษะดังกล่าวมีจุดประสงค์เพื่อเตรียมผู้เรียนเข้าสู่การทำงานสายบัญชีและเชื่อมโยงผู้เรียนเข้าสู่โลกธุรกิจ

จากการศึกษางานวิจัยต่างๆ ทักษะสำคัญที่ผู้ว่าจ้างต้องการให้ผู้สำเร็จการศึกษามีจะสอดคล้องกับทักษะที่วิชา Capstone มีส่วนช่วยในการพัฒนา สามารถสรุปทักษะที่สำคัญได้ 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะในการสื่อสาร ทักษะในการคิดวิเคราะห์และการคิดเชิงวิพากษ์ และทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง โดยสามารถสรุปการศึกษาที่เกี่ยวข้องได้ตามตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1

การศึกษาทักษะที่ผู้ว่าจ้างต้องการจากผู้สำเร็จการศึกษา

	ทักษะในการแก้ปัญหา	ทักษะในการสื่อสาร (ฟัง พูด อ่าน เขียน)	ทักษะในการคิดวิเคราะห์และการคิดเชิงวิพากษ์	ทักษะในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
Thomas et al (2014)	X	X	X	X
Acker et al. (2014)	-	X	X	-
Johnson & Halabi (2011)	X	X	X	-
Hesketh (as cited in Shah, Grebennikov & Nair, 2015)	X	X	-	X
UniSA (as cited in Shah et al., 2015)	X	X	-	-

ตารางที่ 2.1

การศึกษาทักษะที่ผู้ว่าจ้างต้องการจากผู้สำเร็จการศึกษา (ต่อ)

	ทักษะในการ แก้ปัญหา	ทักษะในการ สื่อสาร (ฟัง พูด อ่าน เขียน)	ทักษะในการคิด วิเคราะห์และ การคิดเชิง วิพากษ์	ทักษะในการ เรียนรู้อย่าง ต่อเนื่อง
European Commission (as cited in Shah et al., 2015)	X	X	X	-
Hernández-March et al (as cited in Shah et al., 2015)	-	X	-	X

มีผู้ให้คำนิยามทักษะดังกล่าวไว้ในงานวิจัยหลายชิ้น สามารถสรุปได้ ดังนี้

(1) ทักษะการแก้ปัญหา

Miller (1998, อ้างถึงใน ไพโรจน์ คะเชนทร์, ม.ป.ป.) ได้นิยามทักษะการแก้ปัญหาไว้ว่า ทักษะการแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถในการคิดที่จะนำไปสู่การแก้ปัญหา การวางแผนในอนาคตและการมองหาความช่วยเหลือจากบุคคลอื่น

มัณฑรา ธรรมบุศย์ (2551, อ้างถึงใน ไพโรจน์ คะเชนทร์, ม.ป.ป.) กล่าวว่าทักษะในการแก้ปัญหาเป็นความสามารถในการรู้จักขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นในยามจำเป็น รู้จักพัฒนาและประเมินทางเลือกในการแก้ปัญหา สามารถหาทางแก้ปัญหาและวางแผนแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง

ประเสริฐ ต้นสกุล (2551, อ้างถึงใน ไพโรจน์ คะเชนทร์, ม.ป.ป.) ก็ได้กล่าวถึงทักษะการแก้ปัญหาไว้ว่า ทักษะการแก้ปัญหาเป็นความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์ การประดิษฐ์คำตอบ การพิจารณาผลพวงและค้นหาวิธีการที่เหมาะสม

โดยสรุปแล้ว ทักษะการแก้ปัญหา หมายถึง ความสามารถในการคิดวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อหาทางแก้ปัญหา รวมไปถึงการรู้จักขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อจำเป็นเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาก็กำลังเผชิญอยู่ได้

(2) ทักษะการสื่อสาร

สวานิต ยมาภัย (2543, อ้างถึงใน โปรแกรมวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครปฐม, 2554, น. 1) ได้ให้นิยามการสื่อสารไว้ว่า การสื่อสาร หมายถึง กระบวนการถ่ายทอดสารจากผู้ส่งสารผ่านสื่อต่างๆ อย่างมีวัตถุประสงค์ไปยังผู้รับสารจนทำให้เกิดการรับรู้ร่วมกัน

ผากจิต ปาลินทร ลากิจิตร (2559) ได้กล่าวไว้ว่า ทักษะการสื่อสาร ได้แก่ ความสามารถในการพูด การเขียน ผู้สื่อสารต้องรู้คำศัพท์ การสะกดและไวยากรณ์เป็นอย่างดี มีความเข้าใจเนื้อหาที่ต้องการสื่อสาร สามารถแสดงออกทั้งปฏิกิริยาและการมีเหตุผลได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับเรื่องสื่อสาร

โดยสรุปแล้ว ทักษะการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการถ่ายทอดสารไปสู่ผู้รับสารผ่านสื่อต่างๆ แล้วทำให้ผู้รับสารและผู้ส่งสารมีความเข้าใจร่วมกัน

(3) ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดวิพากษ์

สำนักงานวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2549, อ้างถึงใน จุฑารัตน์ พันธุ์, 2556, น. 11) ได้ให้นิยามทักษะการคิดวิเคราะห์ไว้ว่า การคิดวิเคราะห์ หมายถึง การระบุปัญหา การจำแนกแยกแยะ เปรียบเทียบข้อมูล เพื่อจัดกลุ่มอย่างเป็นระบบ ระบุเหตุผลหรือเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูลและตรวจสอบข้อมูลหรือหาข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อให้เพียงพอต่อการตัดสินใจ แก้ปัญหา

Alfaro-LeFevre (1995, อ้างถึงใน จุฑารัตน์ พันธุ์, 2556, น. 12) กล่าวว่า การคิดวิเคราะห์ หมายถึง กระบวนการทางปัญญาที่บุคคลจะใช้ให้เกิดความเข้าใจธรรมชาติของบางสิ่งบางอย่างได้ดีขึ้นด้วยการแยกส่วนรวมหรือภาพรวมของสิ่งนั้นให้กลายเป็นส่วนย่อยลงไป

สมจิต สวธนไพบูลย์ (2541) ก็ได้ให้นิยามการคิดวิเคราะห์ไว้ว่าเป็น ความสามารถในการคิดพิจารณาอย่างรอบคอบโดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ

โดยสรุปแล้ว ทักษะการคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการคิดเพื่อจำแนกแยกแยะสิ่งที่เป็นภาพรวมให้กลายเป็นส่วนย่อย แล้วสามารถจัดกลุ่มได้อย่างเป็นระบบ รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของส่วนย่อยเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ

สำหรับความคิดเชิงวิพากษ์นั้นได้มีการให้คำนิยาม ไว้ดังนี้

วรรณพงศ์ เตรียมโพธิ์ (2555) ได้กล่าวไว้ว่า ความคิดเชิงวิพากษ์ หมายถึง กระบวนการในการสืบเสาะและตรวจสอบทางเลือกหรือแนวทางสู่คำตอบของคำถามหรือประเด็นต่างๆ ที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ โดยความคิดเชิงวิพากษ์นั้นไม่ได้ติดตัวมาตั้งแต่กำเนิดแต่เกิดได้จากการแสวงหาความรู้และฝึกฝนจากประสบการณ์หรือจากผู้รู้ หรือสามารถเข้าใจง่ายๆ ได้ว่าเป็นการคิดเพื่อตัดสินใจเลือกเมื่อเจอสถานการณ์ต่างๆ โดยสามารถไตร่ตรองเพื่อเลือกทางเลือกที่เหมาะสมได้

Cottrel (2005, อ้างถึงใน สุพรรณสิริ วัฒนกานนท์, ม.ป.ป.) ได้อธิบายว่าการคิดเชิงวิพากษ์หรือการคิดอย่างมีวิจารณ์ถูกเป็นความคิดระดับสูง ถือเป็นเครื่องมือที่ใช้ความสงสัยของตนเองอย่างสร้างสรรค์เพื่อวิเคราะห์สิ่งที่กำลังเผชิญว่าถูก เป็นจริง หรือใช้ได้ผลหรือไม่

The National Council for Excellence in Critical thinking (1996, อ้างถึงใน สุพรรณสิริ วัฒนกานนท์, ม.ป.ป.) ได้ให้ความหมายการคิดเชิงวิพากษ์ว่า เป็นกระบวนการทางสติปัญญาที่เกิดจากการฝึกฝนเพื่อให้มีทักษะในด้านการสรุปความคิดรวบยอด การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การนำไปใช้ การตัดสินใจว่าเชื่อถือของข้อมูล ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้มาจากประสบการณ์และการสังเกต

โดยสรุปแล้ว ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ หมายถึง ความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อตัดสินใจว่าสิ่งที่กำลังเผชิญนั้นถูก เป็นจริง หรือน่าเชื่อถือหรือไม่

(4) ทักษะในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

Corpley (1978, อ้างถึงใน นิตยา สำเร็จผล, 2557) ได้ให้ความหมายการเรียนรู้ตลอดชีวิตว่า เป็นการเรียนรู้เพื่อตอบสนองความต้องการเรียนของตัวผู้เรียนเอง และหน่วยการศึกษาได้เข้ามามีบทบาทในเรื่องการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้นั้น

สนอง โลหิตวิเศษ (ม.ป.ป.) ให้ความหมายของการเรียนรู้ตลอดชีวิตว่า เป็นพฤติกรรมของผู้เรียนที่จะจัดกระบวนการให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตัวเอง เช่น วางแผนเรียน ใช้สื่อต่างๆ วิเคราะห์ และสรุปผลได้ด้วยตัวเอง เป็นต้น

ดังนั้น ทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนที่จะกำหนดวิธีการเรียนรู้ เช่น การวางแผน การใช้สื่อ การวิเคราะห์และสรุปผล เป็นต้น เพื่อตอบสนองความต้องการเรียนรู้ของตัวผู้เรียนเอง

หากจะสรุปวัตถุประสงค์เรื่องการเตรียมความพร้อมผู้เรียนสู่การทำงาน สามารถสรุปได้ว่า ผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการจ้างงาน 4 ประการ ได้แก่ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดวิพากษ์ และทักษะในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

2.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

งานวิจัยฉบับนี้ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของการทำวิจัยในวิชาค่านคว่าอิสระซึ่งเป็นวิชาหนึ่งในหลักสูตร MBA ทั้งนี้ ไม่ปรากฏว่ามีงานวิจัยหรือการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของการทำวิจัยในวิชาค่านคว่าอิสระเป็นการเฉพาะ

ผู้วิจัยจึงได้ค้นคว้าเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาเพื่อเปรียบเทียบว่า ปัจจัยดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว้าอิสระด้วยหรือไม่

การศึกษาระดับอุดมศึกษาในประเทศไทยประกอบไปด้วยผู้มีส่วนได้เสีย 3 กลุ่ม ได้แก่ ผู้เรียน บุคลากรฝ่ายบริการและผู้สอน รวมถึงนายจ้าง (Sandmaung and Khang, 2013) การศึกษาเรื่องคุณภาพของการศึกษาต้องพิจารณาถึงมุมมองของผู้มีส่วนได้เสียแต่ละกลุ่ม เนื่องจากแต่ละกลุ่มก็มีการนิยามคำว่า “คุณภาพ” แตกต่างกันไป (Oliveira, Oliveira, & Costa, 2012) คุณภาพของการศึกษาระดับอุดมศึกษานั้นขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย (Akareem & Hossain, 2012) มีงานวิจัยหลากหลายที่ได้พยายามศึกษาปัจจัยดังกล่าว โดยปัจจัยด้านผู้สอน ผู้เรียน หลักสูตร และระบบสนับสนุนการเรียน ล้วนแล้วแต่เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาโดยมีผู้กล่าวถึงปัจจัยทั้งหมด ดังต่อไปนี้

2.2.1 ปัจจัยด้านผู้สอน

จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า จากมุมมองของผู้เรียนและผู้สอน มีคุณลักษณะผู้สอนหลายประการที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา เช่น ความรู้ความเชี่ยวชาญของผู้สอนในวิชาที่สอน ความสามารถในการสร้างแรงจูงใจ การมีวิธีการสอนที่เป็นลำดับขั้นตอน (Well organized) เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นอื่นที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาเช่นกัน นั่นคือ การให้ผลสะท้อนกลับ (Feedback) ในการเรียน โดยตารางด้านล่างได้สรุปผลการศึกษาทั้ง 2 เรื่องนี้ไว้ดังนี้

ตารางที่ 2.2

คำอธิบายปัจจัยด้านผู้สอนที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ผู้เขียน	คำอธิบายปัจจัยด้านผู้สอน	มุมมอง	
		ผู้เรียน	ผู้สอน
Chickering & Gamson (1987)	หนึ่งในกฎเกณฑ์ 7 ข้อที่ช่วยพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้แก่ การให้ผลสะท้อนกลับที่รวดเร็ว ผู้เรียนต้องการผลสะท้อนกลับที่มีต่อผลงาน (Performance) ที่เหมาะสมเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการเรียนวิชานั้นๆ การให้ผลสะท้อนกลับที่ไม่ทันเวลาให้ประโยชน์ต่อการเรียนน้อยมาก ตัวอย่างการเรียนวิชาการเขียนระหว่างประเทศ ผู้เรียนได้รับผลสะท้อนกลับจากผู้สอนและผู้เรียนที่เป็นพันธมิตรเพื่อแก้ไขร่างการเขียน ผลสะท้อนกลับนั้นเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้และการพัฒนาผลการเรียนรู้	X	
Bailey and Garner (as cited in Dowden, et al., 2013) Geyer (as cited in Voss & Gruber, 2006)	ยกตัวอย่างผู้สอนในอังกฤษหลายหลักสูตรไม่สามารถเชื่อมโยงความต้องการของสถาบันกับการให้ผลสะท้อนกลับด้วยการเขียน (Written feedback) จึงเพิกเฉยต่อการให้ผลสะท้อนกลับ	X	
Price et al. (as cited in Dowden, et al., 2013)	ผู้สอนในระดับมหาวิทยาลัยบางคนไม่ได้ตระหนักถึงความต้องการในการเรียนของผู้เรียนและไม่ได้รวมการให้ผลสะท้อนกลับด้วยการเขียนเป็นหนึ่งในวิธีการสอน	X	

ตารางที่ 2.2

คำอธิบายปัจจัยด้านผู้สอนที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา (ต่อ)

ผู้เขียน	คำอธิบายปัจจัยด้านผู้สอน	มุมมอง	
		ผู้เรียน	ผู้สอน
Poulos and Mahony (as cited in Dowden, et al., 2013)	ผลการศึกษาผลสะท้อนกลับที่มีประสิทธิภาพในคณะสหเวชศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยซิดนีย์พบว่า ผู้เรียนชอบผลสะท้อนกลับที่เฉพาะเจาะจงและมาทันเวลา ซึ่งผลสะท้อนกลับดังกล่าวช่วยผู้เรียนปีหนึ่งในการเปลี่ยนแปลงจากโรงเรียนมาสู่มหาวิทยาลัย	X	
Ferguson (as cited in Dowden, et al., 2013)	ผลการศึกษาคูณภาพของผลสะท้อนกลับในคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยในประเทศออสเตรเลียพบว่า ผู้เรียนต้องการผลสะท้อนกลับเฉพาะบุคคลพร้อมกับคำแนะนำที่ชัดเจนว่าจะพัฒนางานของตนอย่างไร	X	
Dowden, Pittaway, Yost and McCarthy, 2013)	ผลการศึกษามุมมองของผู้เรียนที่มีต่อการให้ผลสะท้อนกลับด้วยการเขียนพบว่า ผู้เรียนต้องการผลสะท้อนกลับที่ชัดเจนเพื่อพัฒนางานในอนาคตและจะผิดหวังเมื่อไม่ได้รับผลสะท้อนกลับดังกล่าว	X	
Rowe (2011)	คุณค่าและประสิทธิภาพของผลสะท้อนกลับขึ้นอยู่กับเวลาในการให้ผลสะท้อนกลับ	X	
Crook et al (as cited in Laryea, 2013)	ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับผลสะท้อนกลับ ได้แก่ เรื่องเวลา และคุณภาพของผลสะท้อนกลับ	X	

ตารางที่ 2.2

คำอธิบายปัจจัยด้านผู้สอนที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา (ต่อ)

ผู้เขียน	คำอธิบายปัจจัยด้านผู้สอน	มุมมอง	
		ผู้เรียน	ผู้สอน
Bailey and Garner (2010)	การศึกษาของมหาวิทยาลัยในประเทศอังกฤษพบว่า หนึ่งในนโยบายการศึกษาในเรื่องการให้ผลสะท้อนกลับ คือ การให้ผลสะท้อนกลับที่ทันเวลา		X
	ในมุมมองของผู้สอนนั้นการให้ผลสะท้อนกลับเป็นเครื่องมือหนึ่งในการเรียนรู้ ช่วยพัฒนาทักษะและความรู้ แต่ผู้สอนบางส่วนยังคงมีความเห็นว่าผู้เรียนไม่ให้ความสำคัญไม่เข้าใจสิ่งที่ผู้สอนต้องการสื่อสาร		

จากการศึกษาที่ผ่านมาตามตารางด้านบนสามารถสรุปได้ว่าทั้งผู้เรียนและผู้สอนมีความเห็นที่สอดคล้องกันว่าประสิทธิผลของผลสะท้อนกลับนั้นขึ้นอยู่กับเวลาที่ผู้เรียนได้รับผลสะท้อนกลับและความชัดเจนของผลสะท้อนกลับเพื่อให้ผู้เรียนได้นำไปพัฒนางานในอนาคตอย่างไรก็ตาม แม้ว่าในมุมมองของผู้เรียนจะให้ความสำคัญกับการให้ผลสะท้อนกลับ แต่ผู้สอนกลับมีความคิดเห็นที่แตกต่างออกไปว่าผู้เรียนบางกลุ่มนั้นไม่ได้ให้ความสำคัญและไม่เข้าใจสิ่งที่ผู้สอนต้องการสื่อในการให้ผลสะท้อนกลับ

2.2.2 ปัจจัยด้านผู้เรียน

ตารางที่ 2.3

คำอธิบายปัจจัยด้านผู้เรียนที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ผู้เขียน	คำอธิบายปัจจัยด้านผู้เรียน	มุมมอง	
		ผู้เรียน	ผู้สอน
Akareem & Hossain (2012)	ถ้ามหาวิทยาลัยได้ผู้เรียนที่มีคุณภาพก็สามารถเชื่อมั่นได้ว่าการศึกษาของมหาวิทยาลัยนั้นจะมีคุณภาพ	X	
Barandiaran-Galdo's, Ayesta, Cardona-Rodríguez, Campo, and Olaskoaga-Larrauri (2012)	ผู้เรียนต้องมีทัศนคติที่ดีและกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในการเรียน ผู้เรียนต้องมีความสามารถในการเรียนรู้อย่างอิสระ (Autonomous learning) ผู้เรียนควรมีความรู้พื้นฐานที่ดีก่อนเข้ามหาวิทยาลัย		X

ข้อสังเกตที่ได้จากศึกษาที่ผ่านมาพบว่าทั้งมุมมองผู้เรียนและผู้สอนมีความเห็นที่สอดคล้องกันว่าการมีความรู้พื้นฐานที่ดีก่อนเข้ามหาวิทยาลัยนั้นจะส่งผลดีต่อคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา Payne, Flynn and Whitfield (2010) ได้กล่าวเกี่ยวกับการมีพื้นฐานความรู้ไว้ว่าผู้เรียนต้องสามารถรักษาความรู้พื้นฐานทางธุรกิจที่ได้เรียนในหลักสูตรไว้ให้ได้เพื่อนำไปต่อยอดการทำงานในวิชาขั้นสูงต่อไป

2.2.3 ปัจจัยด้านหลักสูตร

ตารางที่ 2.4

คำอธิบายปัจจัยด้านหลักสูตรที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ผู้เขียน	คำอธิบายปัจจัยด้านหลักสูตร	มุมมอง	
		ผู้เรียน	ผู้สอน
Hill, Lomas & MacGragor (2003)	ผู้เรียนจะให้คุณค่ากับหลักสูตรที่ตรงกับความสนใจของผู้เรียน ผู้เรียนต้องการหลักสูตรที่เพิ่มพูนความรู้ในเรื่องที่ผู้เรียนสนใจให้กว้างขึ้น	X	
Noaman, Ragab, Madbouly, Khedra & Fayoumi (2015)	หลักสูตรเป็นตัวกำหนดทักษะและโอกาสในการจ้างงาน (Employability)	X	
Oliveira, Oliveira & Costa (2012)	เนื้อหาหลักสูตรต้องมีความใกล้เคียงกับการทำงานในอนาคตของผู้เรียน		X

ข้อสังเกตที่ได้จากศึกษาที่ผ่านมาพบว่า ทั้งมุมมองผู้เรียนและผู้สอนมีความเห็นที่สอดคล้องกันว่าหลักสูตรที่ดีจะต้องมีความสอดคล้องกับการทำงานในอนาคตของผู้เรียน

2.2.4 ปัจจัยด้านระบบสนับสนุนการเรียนรู้

ตารางที่ 2.5

คำอธิบายปัจจัยด้านระบบสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีผลต่อคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา

ผู้เขียน	คำอธิบายปัจจัยด้านระบบสนับสนุนการเรียนรู้	มุมมอง	
		ผู้เรียน	ผู้สอน
Hill, Lomas & MacGragor (2003)	ผู้เรียนต้องการระบบสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย (เช่น Student Support Unit) ผู้เรียนต้องการห้องสมุดและห้องปฏิบัติการด้านสารสนเทศ	X	
Garwe (2015)	ผู้เรียนต้องการแหล่งค้นคว้า (Reading Material) ที่เพียงพอ	X	
Noaman et al. (2015)	ผู้เรียนต้องการบริการอินเทอร์เน็ต ผู้เรียนต้องการบริการห้องสมุดที่อยู่ในรูปอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น	X	

ข้อสังเกตที่ได้จากศึกษาที่ผ่านมาพบว่า ด้วยมุมมองผู้เรียนมีความเห็นว่าสิ่งที่จำเป็นต่อคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ห้องสมุดและบริการด้านสารสนเทศที่เหมาะสม

จากการศึกษางานวิจัยทั้งหมดตาม 2.2 จึงพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้แก่

1. **ผู้สอน** ผู้สอนต้องมีความรู้ความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจ มีวิธีการสอนที่เป็นลำดับขั้นตอน (Well organized) และสามารถให้ผลสะท้อนกลับในช่วงเวลาที่เหมาะสมและชัดเจนมากพอที่จะทำให้ผู้เรียนนำผลสะท้อนกลับดังกล่าวไปพัฒนางานต่อไป

2. **ผู้เรียน** ผู้เรียนที่มีคุณภาพย่อมส่งผลเชิงบวกต่อคุณภาพการศึกษา ผู้เรียนจำเป็นต้องมีทัศนคติที่ดีและกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในการเรียน มีความสามารถในการเรียนรู้อย่างอิสระ มีความรู้พื้นฐานที่ดีและสามารถนำความรู้ที่ประยุกต์ใช้ได้

3. **หลักสูตร** หลักสูตรที่ดีต้องน่าสนใจสำหรับผู้เรียนและมีความสอดคล้องกับการทำงานของผู้เรียนในอนาคต

4. **ระบบสนับสนุนการศึกษา** ห้องสมุดและบริการด้านสารสนเทศที่เหมาะสมส่งผลต่อคุณภาพของการศึกษา

บทที่ 3 วิธีการวิจัย

งานวิจัยฉบับนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีแนวทางการวิจัยแบบอุปนัย (Inductive) เนื่องจากไม่มีทฤษฎีตายตัวที่สามารถอธิบายหัวข้องานวิจัยได้ จำกัดขอบเขตการศึกษาโดยเลือกศึกษาเฉพาะงานวิจัยเท่านั้น กระบวนการวิจัยจะเริ่มจากการรวบรวมข้อมูลจากผลงานวิจัยและเอกสารเชิงวิชาการที่เคยมีการศึกษาเรื่องที่เกี่ยวข้อง หลังจากนั้นจึงมีการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์และตีความ สรุปผลเพื่อนำไปสู่การนำเสนอข้อเสนอแนะ โดยรายละเอียดของวิธีการวิจัยมีดังนี้

3.1 การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

เนื่องจากมหาวิทยาลัยที่เปิดสอนหลักสูตร MBA ในประเทศไทยมีจำนวนมาก ผู้วิจัยจึงได้เลือกหลักสูตร MBA บางหลักสูตรขึ้นมาศึกษา ผู้วิจัยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบยึดวัตถุประสงค์ของการวิจัยเป็นหลัก เกณฑ์ในการคัดเลือกได้เลือกเฉพาะรายที่มีคุณสมบัติสำคัญบางประการร่วมกัน เพื่อศึกษาประชากรกลุ่มดังกล่าวอย่างลงลึก (พิชญ์สินี ชมภูคำ และ พิมพ์ทอง สังสุทธิพงศ์, 2552, น. 10) สืบเนื่องจากงานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระและปัจจัยที่ทำให้การทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระมีประสิทธิภาพภายใต้มุมมองของผู้เรียนและผู้สอน ดังนั้น คุณสมบัติสำคัญที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกจึงมีความเกี่ยวข้องกับวิชาคั่นคว่ำอิสระ มีด้วยกัน 3 ประการ ได้แก่

1. เป็นหลักสูตร MBA ที่มีชื่อเสียง เป็นที่ยอมรับจากผู้เรียนที่ต้องการศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา เป็นหลักสูตรนอกเวลาราชการ มีวิชาคั่นคว่ำอิสระเป็นหนึ่งในวิชา Capstone ของหลักสูตร และมีงานวิจัยเป็นงานวิชาการประเภทหนึ่งในวิชาคั่นคว่ำอิสระที่ผู้เรียนสามารถเลือกศึกษาได้
2. เป็นหลักสูตร MBA ที่มีผู้เรียนซึ่งเป็นหนึ่งในกลุ่มผู้ให้ข้อมูล มีภูมิหลังและประสบการณ์ที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ จะต้องมีการประสบการณ์ทำงานก่อนเข้าศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
3. เป็นหลักสูตร MBA ที่มีผู้สอนซึ่งเป็นหนึ่งในกลุ่มผู้ให้ข้อมูล มีประสบการณ์เป็นที่ปรึกษาวิชาคั่นคว่ำอิสระในงานวิชาการประเภทงานวิจัย

จากคุณสมบัติตามที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงเลือกหลักสูตร MBA ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และหลักสูตร MBA - Young Executive จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เนื่องจากทั้ง 2 หลักสูตรได้รับการจัดอันดับให้มีความน่าเชื่อถือเป็น 2 อันดับแรก ข้อมูลอ้างอิงจากนิตยสาร BrandAge (กรรัช อยู่สุข,

2557, อ้างถึงใน เกศราภรณ์ เมฆพยับ, 2557, น. 12) มีแผนการศึกษาให้เลือกทั้งแผน ก ที่ผู้เรียนต้องทำวิทยานิพนธ์ และแผน ข ที่ผู้เรียนต้องศึกษาวิชาค้นคว้าอิสระโดยการจัดทำงานวิชาการประเภทใดประเภทหนึ่ง อีกทั้งมีผู้เรียนและผู้สอนที่มีคุณสมบัติตรงตาม 3.1.2 และ 3.1.3 ทุกประการ

นอกจากการคัดเลือกหลักสูตร MBA ขึ้นมาเป็นกลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยต้องเลือกผู้ให้ข้อมูล 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้เรียนและกลุ่มผู้สอน การกำหนดผู้ให้ข้อมูลทั้ง 2 กลุ่มจะเป็นการกำหนดแบบเจาะจงไว้ล่วงหน้า (Purposive Sampling) ประกอบกับการเลือกแบบเครือข่าย (Snowball Sampling) โดยการให้ผู้ให้ข้อมูลแนะนำบุคคลที่คิดว่าทราบเรื่องที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาเป็นอย่างดีต่อไปเรื่อยๆ

สำหรับผู้ให้ข้อมูลแต่ละกลุ่มจะต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

3.1.1 กลุ่มผู้เรียน

เป็นผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาปริญญาโทจากหลักสูตร MBA ในปี 2556-2557 จำนวน 15 คนต่อมหาวิทยาลัย โดยกลุ่มผู้เรียนมีข้อมูลพื้นฐาน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1

แสดงข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนจากหลักสูตร MBA มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ลำดับที่	ประเภทงานวิจัย	เพศ	อาชีพ	การศึกษาปริญญาตรี	ปีที่จบการศึกษา	ปีการศึกษาที่ทำวิจัย
1	เชิงปริมาณ	ชาย	นักบัญชี	บัญชี	2557	3/2557
2	เชิงปริมาณ	ชาย	นักวิเคราะห์ตลาดทุน	การเงิน	2557	3/2557
3	เชิงคุณภาพ	หญิง	พนักงานขาย	การตลาด	2557	3/2557
4	เชิงปริมาณ	หญิง	พนักงานสินเชื่อ	เศรษฐศาสตร์	2557	3/2557
5	เชิงปริมาณ	ชาย	พนักงานขาย	วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การอาหาร	2557	2/2557
6	เชิงปริมาณ	ชาย	โปรแกรมเมอร์	วิศวกรรม	2557	3/2557
7	เชิงปริมาณ	หญิง	พนักงานขาย	บริหารการปฏิบัติการ	2557	3/2557

ตารางที่ 3.1

แสดงข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนจากหลักสูตร MBA มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ประเภท งานวิจัย	เพศ	อาชีพ	การศึกษา ปริญญาตรี	ปีที่จบ การศึกษา	ปีการศึกษาที่ ทำวิจัย
8	เชิงปริมาณ	หญิง	พนักงาน การตลาด	การตลาด	2557	3/2557
9	เชิงปริมาณ	หญิง	พนักงานจัดซื้อ	อุตสาหกรรม เกษตร	2557	2/2557
10	เชิงปริมาณ	หญิง	พนักงานขาย	เภสัชศาสตร์	2557	3/2557
11	เชิงปริมาณ	หญิง	พนักงานจัดซื้อ	การเงิน	2557	3/2557
12	เชิงปริมาณ	หญิง	นักบัญชี	บัญชี	2557	3/2557
13	เชิงปริมาณ	ชาย	ที่ปรึกษาการเงิน ส่วนบุคคล	การเงิน	2557	3/2557
14	เชิงปริมาณ	ชาย	โบรกเกอร์	เศรษฐศาสตร์	2557	3/2557
15	เชิงปริมาณ	หญิง	เจ้าหน้าที่อาวุโส ผลิตภัณฑ์สินเชื่อ ขนาดเล็ก	เศรษฐศาสตร์	2557	3/2557

ตารางที่ 3.2

แสดงข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนจากหลักสูตร MBA-Young Executive จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลำดับ ที่	ประเภท งานวิจัย	เพศ	อาชีพ	การศึกษา ปริญญาตรี	ปีที่จบ การศึกษา	ปีการศึกษาที่ ทำวิจัย
1	เชิงปริมาณ	ชาย	พนักงานวิเคราะห์ และวางแผน	วิศวกรรม	2556	3/2556
2	เชิงปริมาณ	หญิง	นักบัญชี	บัญชี	2557	3/2557
3	เชิงปริมาณ	ชาย	พนักงานขาย	การตลาด	2556	3/2556
4	เชิงคุณภาพ	ชาย	ที่ปรึกษาด้าน สารสนเทศ	วิศวกรรม	2557	3/2557
5	เชิงปริมาณ	หญิง	นักบัญชี	บัญชี	2556	3/2556
6	เชิงปริมาณ	หญิง	ที่ปรึกษา การศึกษาต่อ ต่างประเทศ	การตลาด	2557	3/2557
7	เชิงคุณภาพ	หญิง	พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	การตลาด	2557	3/2557
8	เชิงปริมาณ	ชาย	วิศวกร	วิศวกรรม	2556	3/2556
9	เชิงปริมาณ	หญิง	สัตวแพทย์	สัตวแพทย์- ศาสตร์	2556	3/2556
10	เชิงปริมาณ	หญิง	นักบัญชี	บัญชี	2557	3/2557
11	เชิงปริมาณ	ชาย	นักบัญชี	บัญชี	2557	3/2557
12	เชิงปริมาณ	หญิง	นักบัญชี	บัญชี	2557	3/2557
13	เชิงปริมาณ	หญิง	พนักงาน การตลาด	การตลาด	2557	3/2557
14	เชิงปริมาณ	หญิง	พนักงานขาย	การตลาด	2557	3/2557
15	เชิงปริมาณ	ชาย	วิศวกร	วิศวกรรม	2557	3/2557

3.1.2 กลุ่มผู้สอน

ผู้วิจัยเลือกผู้สอนเพื่อทำการศึกษา 4 คนต่อมหาวิทยาลัย กลุ่มผู้สอนมีข้อมูลพื้นฐาน ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3.3

แสดงข้อมูลพื้นฐานของผู้สอนจากหลักสูตร MBA มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ลำดับที่	ตำแหน่งทางวิชาการ	ภาควิชา
1	รองศาสตราจารย์ ดร. และดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโครงการปริญญาโทด้านบริหารธุรกิจ	สาขาวิชาบริหารการปฏิบัติการ
2	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.	สาขาการบริหารองค์การ การประกอบการ และทรัพยากรมนุษย์
3	รองศาสตราจารย์ ดร.	ภาควิชาการตลาด
4	รองศาสตราจารย์ ดร.	ภาควิชาการตลาด

ตารางที่ 3.4

แสดงข้อมูลพื้นฐานของผู้สอนจากหลักสูตร MBA-Young Executive จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลำดับที่	ตำแหน่งทางวิชาการ	ภาควิชา
1	รองศาสตราจารย์ ดร.	ภาควิชาการตลาด
2	อาจารย์ ดร.	ภาควิชาการตลาด
3	รองศาสตราจารย์ ดร.	ภาควิชาการธนาคารและการเงิน
4	อาจารย์ ดร.	ภาควิชาการธนาคารและการเงิน

3.2 วิธีการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการเก็บข้อมูล 2 วิธีสำหรับงานวิจัยฉบับนี้ ได้แก่

3.2.1 การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร (Documentary research)

ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารที่มีความเกี่ยวข้อง ได้แก่ คู่มือหลักสูตร MBA แผนการสอน (Outline) ของวิชาคั่นคว่ำอิสระ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อทำความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนและวิชาคั่นคว่ำอิสระให้มากยิ่งขึ้นเพื่อเป็นแนวทางในการตั้งคำถามในสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลต่อไป

3.2.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

นอกจากการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารแล้ว ผู้วิจัยยังใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งมีแบบแผน (Semi Structured Interview) ซึ่งเป็นการสอบถามแบบปลายเปิด (Open-Ended Question) แต่มีการกำหนดหัวข้อในการสอบถามไว้ล่วงหน้า อย่างไรก็ตาม การสอบถามจะใช้คำถามแยกเป็น 2 ชุดเพื่อให้คำถามที่ใช้เหมาะสมกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล โครงร่างการสอบถามแต่ละกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

3.2.2.1 โครงร่างการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เรียน

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้เรียน เป็นคำถามที่จะใช้สอบถามกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้เรียนทุกคน แบ่งเป็น 2 เรื่อง ได้แก่

เรื่องที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ สาขาวิชาที่จบในระดับปริญญาตรี อาชีพในปัจจุบัน ความรู้และทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการทำงาน หัวข้อที่ทำงานวิจัยรายละเอียดเกี่ยวกับงานวิจัยที่ทำพอสังเขป

เรื่องที่ 2 ความรู้ทางทฤษฎีและทักษะที่มีความจำเป็นต่อการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ โดยสอบถามความรู้ทางทฤษฎีที่ได้เรียนจากหลักสูตรปริญญาโททางบริหารธุรกิจ เรื่องใดบ้างที่จำเป็นต่อการทำงานวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้วิชาคั่นคว่ำอิสระบรรลุวัตถุประสงค์ของวิชา Capstone

เรื่องที่ 1 ปัจจัยที่ทำให้การเรียนวิชาคั่นคว่ำอิสระบรรลุวัตถุประสงค์โดยรวมของวิชา Capstone ข้อแรก คือ การบูรณาการความรู้

1. ผู้เรียนมีความเห็นว่าปัจจัยใดที่ช่วยส่งเสริมให้มีการนำทฤษฎีต่างๆ ที่ได้เรียนในหลักสูตรปริญญาโททางบริหารธุรกิจมาประยุกต์ใช้ในการทำงานวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ

2. ปัจจัยในข้อ 1 มีส่วนช่วยส่งเสริมให้มีการนำทฤษฎีต่างๆ ที่ได้เรียนในหลักสูตรปริญญาโททางบริหารธุรกิจมาประยุกต์ใช้ในการทำงานวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระอย่างไร

3. ผู้เรียนได้พบปัญหาที่เกิดจากปัจจัยในข้อ 1 ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการทำงานวิจัยหรือไม่ อย่างไร

4. ผู้เรียนมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงปัจจัยในข้อที่ 1 เพื่อให้การเรียนมีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของวิชาคั่นคว่ำอิสระหรือไม่ อย่างไร

เรื่องที่ 2 ปัจจัยที่ทำให้การเรียนวิชาคั่นคว่ำอิสระบรรลุวัตถุประสงค์ของวิชา Capstone ข้อที่สอง คือ การเชื่อมโยงความรู้ที่เรียนกับการทำงาน

1. ผู้เรียนมีความเห็นว่าหัวข้องานวิจัยที่เลือกทำในวิชาคั่นคว่ำอิสระมีความเกี่ยวข้องกับการทำงานในอาชีพปัจจุบันหรือไม่ อย่างไร

2. หากงานวิจัยที่ทำในวิชาคั่นคว่ำอิสระไม่มีความเกี่ยวข้องกับการทำงานในอาชีพปัจจุบัน สาเหตุใดจึงเลือกทำงานวิจัยในหัวข้อดังกล่าว

3. ผู้เรียนมีความเห็นว่าปัจจัยใดที่ช่วยส่งเสริมให้การทำงานวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระสามารถตอบสนองความต้องการจากผู้ว่าจ้างได้มากยิ่งขึ้น

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้การเรียนวิชาคั่นคว่ำอิสระบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในหลักสูตร MBA ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวัตถุประสงค์การเรียนรู้อของวิชาคั่นคว่ำอิสระของมหาวิทยาลัยที่ต้องการเข้าไปเก็บข้อมูล 2 มหาวิทยาลัย ได้แก่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า วัตถุประสงค์การเรียนรู้อของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของวิชาคั่นคว่ำอิสระโดยรวมในแง่ของการเป็นวิชา Capstone ในเรื่องการบูรณาการความรู้ จึงสามารถใช้คำถามชุดเดียวกับส่วนที่ 2 เรื่องที่ 1

อย่างไรก็ตาม สำหรับจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่มีวัตถุประสงค์การเรียนรู้อวิชาคั่นคว่ำอิสระ ได้แก่ ผู้เรียนต้องสามารถสื่อสารแนวคิดด้านธุรกิจโดยใช้รูปแบบและภาษาที่เป็นทางการอย่างเหมาะสม อีกทั้งสามารถใช้ทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสารให้เหมาะสมกับผู้อ่าน ผู้วิจัยจึงได้ออกแบบคำถามเพิ่มเติม คือผู้เรียนมีความเห็นว่าการเรียนในหลักสูตรที่ผ่านมาช่วยสนับสนุนในเรื่องทักษะด้านการสื่อสาร โดยเฉพาะการเขียนในรูปแบบเชิงวิชาการหรือไม่ หากไม่ ปัจจัยใดที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถสื่อสารความรู้ด้านธุรกิจออกมาในการทำงานวิจัยได้ดีขึ้น

3.2.2.2 โครงร่างการสัมภาษณ์กลุ่มผู้สอน

ส่วนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลของผู้สอน

เรื่องที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ สาขาวิชาที่สอน

ส่วนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลให้วิชาคั่นคว่ำอิสระบรรลุ วัตถุประสงค์ของวิชา Capstone

เรื่องที่ 1 ปัจจัยที่ทำให้การเรียนวิชาคั่นคว่ำอิสระบรรลุวัตถุประสงค์โดยรวมของวิชา Capstone ข้อแรก คือ การบูรณาการความรู้

1. ผู้สอนมีความเห็นว่าปัจจัยดังต่อไปนี้ ได้แก่ ปัจจัยด้านผู้สอน (หมายความถึง อาจารย์ที่ปรึกษา) ผู้เรียน หลักสูตร และ ระบบสนับสนุนการเรียน ส่งผลกระทบต่อการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระหรือไม่

2. หากปัจจัยด้านผู้สอนส่งผลกระทบต่อการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ ผู้สอนมีความเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษามีบทบาทอย่างไรที่จะช่วยให้ผู้เรียนที่ทำวิจัยสามารถบูรณาการความรู้ที่เรียนมาตลอดหลักสูตรได้

3. หากปัจจัยด้านผู้เรียนส่งผลกระทบต่อการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ ผู้สอนมีความเห็นว่าผู้เรียนเองมีบทบาทอย่างไรที่จะช่วยให้เกิดการบูรณาการความรู้ที่เรียนมาตลอดหลักสูตรได้อย่างไร

4. หากปัจจัยด้านหลักสูตรส่งผลกระทบต่อการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ ผู้สอนมีความเห็นว่าหลักสูตรและการเรียนการสอนตลอดหลักสูตรมีบทบาทอย่างไรที่จะช่วยให้ผู้วิจัยสามารถบูรณาการความรู้ที่เรียนมาตลอดหลักสูตรได้

5. หากปัจจัยด้านระบบสนับสนุนการเรียนส่งผลกระทบต่อการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ ผู้สอนมีความเห็นว่าระบบสนับสนุนการเรียนมีบทบาทอย่างไรที่จะช่วยให้เกิดการบูรณาการความรู้ที่เรียนมาตลอดหลักสูตรได้

6. ผู้สอนได้พบปัญหาใดที่เป็นอุปสรรคที่ส่งผลให้การเรียนการสอนวิชาคั่นคว่ำอิสระไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ข้อนี้หรือไม่ อย่างไร

เรื่องที่ 2 ปัจจัยที่ทำให้การเรียนวิชาคั่นคว่ำอิสระบรรลุวัตถุประสงค์ของวิชา Capstone ข้อที่สอง คือ การเชื่อมโยงความรู้ที่เรียนกับการทำงาน

1. ผู้สอนมีความเห็นว่าอาจารย์ที่ปรึกษา ตัวผู้เรียน หรือมีปัจจัยอื่นๆ ที่มีบทบาทที่จะช่วยสนับสนุนให้เกิดการนำความรู้และทักษะที่ได้จากการทำวิจัยไปปรับใช้ในการทำงานจริง

ส่วนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้การเรียนวิชาคั่นคว่ำอิสระ บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ระบุไว้ในหลักสูตร MBA

1. ผู้สอนมีความเห็นว่าปัจจัยใดที่จะช่วยส่งเสริมให้การทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด

2. ผู้สอนมีความเห็นว่าสิ่งใดที่เป็นอุปสรรคที่ทำให้การทำวิจัยไม่บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด และสามารถปรับปรุงแก้ไขได้อย่างไร

3.3 วิธีการวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการตาม 3.2 แล้ว ผู้วิจัยมีแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. รวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ได้แก่ คู่มือหลักสูตร เอกสารจุดประสงค์วิชา ค้นคว้าอิสระเพื่อทำความเข้าใจหลักสูตร MBA ทั้ง 2 หลักสูตรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างอย่างชัดเจน
2. สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้เรียนและผู้สอน จากหลักสูตรกลุ่มตัวอย่าง ถอดเทป สัมภาษณ์ และรวบรวมข้อมูลจากการถอดเทปประกอบกับการจดบันทึก อ่านข้อมูลทั้งหมดซ้ำหลายๆ ครั้งเพื่อสร้างความคุ้นเคยอย่างลึกซึ้งกับข้อมูลทั้งหมด (Intimate familiarity)
3. นำข้อมูลที่ได้มาจัดระบบให้เป็นหมวดหมู่ (Typology and Taxonomy) ตามประเด็นหลัก (Themes) โดยแยกตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ได้แก่ หมวดหมู่ประสิทธิผลของการทำวิจัยในวิชาค้นคว้าอิสระ และหมวดหมู่ปัจจัยที่ทำให้การทำวิจัยในวิชาค้นคว้าอิสระมีประสิทธิผล
4. นำข้อมูลตามประเด็นหลักมาจัดหมวดหมู่เป็นประเด็นย่อย บันทึกประเด็นย่อยที่พบซ้ำกันหลายๆ ครั้ง เพื่อหาข้อสรุปตามวัตถุประสงค์
5. เขียนบรรยายสิ่งที่พบพร้อมทั้งยกตัวอย่างบทสัมภาษณ์ประกอบในแต่ละประเด็นพร้อมทั้งสรุปผล

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการเรียนรู้ของการทำวิจัยในวิชา คำนวณวิเคราะห์ของนักศึกษาปริญญาโททางบริหารธุรกิจ (MBA)” ฉบับนี้ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรมงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ เช่น คู่มือหลักสูตร MBA เอกสารวัตถุประสงค์รายวิชาของวิชาคำนวณวิเคราะห์ เป็นต้น รวมทั้งการสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มผู้ให้ข้อมูล 2 กลุ่ม ได้แก่ ผู้เรียนและผู้สอน จาก 2 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตร MBA มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และ หลักสูตร MBA-Young Executive จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับประสิทธิผลและปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของการทำวิจัยในวิชาคำนวณวิเคราะห์ ภายใต้มุมมองของผู้เรียนและผู้สอน

หลังจากที่ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลทั้ง 2 กลุ่มแล้ว ผู้วิจัยได้จัดหมวดหมู่ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ดังที่ได้กล่าวไว้ใน 1.3 โดยแบ่งออกเป็น 2 หมวด ได้แก่ หมวดหมู่ประสิทธิผลของการทำวิจัยในวิชาคำนวณวิเคราะห์ และหมวดหมู่ปัจจัยที่ทำให้การทำวิจัยในวิชาคำนวณวิเคราะห์บรรลุวัตถุประสงค์ โดยในแต่ละหมวดหมู่สามารถสรุปผลการวิจัยโดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

4.1 ประสิทธิภาพของการทำวิจัยในวิชาคำนวณวิเคราะห์

ดังที่ได้กล่าวไปแล้วใน 1.5 การทำวิจัยในวิชาคำนวณวิเคราะห์จะมีประสิทธิผลก็ต่อเมื่อทำให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ 2 ประการ ได้แก่ การบูรณาการความรู้และการเตรียมความพร้อมผู้เรียนสู่การทำงาน จากการสัมภาษณ์และรวบรวมข้อมูลจากเอกสารสำคัญต่างๆ ของหลักสูตร MBA และวิชาคำนวณวิเคราะห์ สามารถสรุปการบรรลุวัตถุประสงค์ได้ ดังนี้

4.1.1 การบูรณาการความรู้

การทำวิจัยในวิชาคำนวณวิเคราะห์จะบรรลุวัตถุประสงค์เรื่องการบูรณาการความรู้ก็ต่อเมื่อทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางธุรกิจหลากหลายศาสตร์ที่ได้เรียนมาตลอดหลักสูตร MBA เช่น บัญชี การเงิน การตลาด การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การจัดการการปฏิบัติการ มาผสมเป็นองค์รวมและประยุกต์ใช้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลจากบทสัมภาษณ์ตามภาคผนวก ค สามารถสรุปประเด็นเรื่องการนำความรู้ MBA มาประยุกต์ใช้ในการทำวิจัยในวิชาคำนวณวิเคราะห์ได้ดังนี้

4.1.1.1 รูปแบบการนำความรู้ MBA มาประยุกต์ใช้

จากที่กล่าวมาข้างต้น หลักสูตร MBA เป็นหลักสูตรที่ทำให้ผู้เรียนได้ศึกษาด้านธุรกิจหลากหลายแขนง ได้แก่ บัญชี การเงิน การตลาด การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การจัดการการปฏิบัติการ แต่หากพิจารณาจากรูปแบบการนำความรู้จากการเรียนหลักสูตร MBA มาประยุกต์ใช้กับการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ จะพบว่าการทำวิจัยทำให้ผู้เรียนได้นำความรู้เรื่องระเบียบวิธีวิจัยมาใช้ร่วมกับศาสตร์ด้านธุรกิจเพียง 1 ศาสตร์ ไม่ได้นำทุกศาสตร์ที่ได้เรียนมาประยุกต์ใช้ทั้งหมด ตามตัวอย่างบทสัมภาษณ์ที่มีผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงรูปแบบการนำความรู้ MBA มาประยุกต์ใช้ในการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ ดังนี้

“การทำวิจัยเรื่องนี้ไม่ได้ช่วยนำเอาความรู้ที่ได้จากการเรียน MBA มาใช้มากเนื่องจากการเรียน MBA มีทั้ง HR บัญชี การเงิน แต่งานวิจัยนี้จะเน้นไปที่การตลาดมากกว่าว่าลูกค้ามีความรู้สึกอย่างไรเขาถึงจะใช้บริการของเรา” (ณัฐวุฒิ วงศ์เยาวรักษ์.พฤศจิกายน.2558)

“ไม่ได้นำความรู้มาใช้มาก ใช้แค่ Marketing Research กับ Marketing แค่ว่าตัว การ integrate ก็ได้ใช้ความรู้ 40-50% ของที่เรียนมาเท่านั้น” (สุสิทธิ์ ชนะสิทธิ์.พฤศจิกายน.2558)

4.1.1.2 ระดับความรู้ที่นำมาประยุกต์ใช้

หากพิจารณาโครงสร้างหลักสูตรตามเอกสารหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2555 หลักสูตร MBA มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และเอกสารโครงสร้างหลักสูตรบริหารธุรกิจ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2554) คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จะพบว่าการเรียนการสอนในหลักสูตร MBA นั้นประกอบไปด้วยวิชาพื้นฐานและวิชาขั้นสูง ดังนั้น การทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระควรทำให้ผู้เรียนได้นำความรู้จากวิชาพื้นฐานและวิชาขั้นสูงมาประกอบกันเป็นองค์รวม แต่จากการสัมภาษณ์พบว่า ความรู้ที่ผู้เรียนนำมาประยุกต์ใช้ในการทำวิจัยอยู่ในระดับวิชาพื้นฐานหรือเป็นเพียงความรู้จากการศึกษาระดับปริญญาตรีเท่านั้น ตามตัวอย่างบทสัมภาษณ์ที่มีผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงระดับความรู้ที่นำมาประยุกต์ใช้ในการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ ดังนี้

“Marketing เรียนหลายตัว ทั้งตัวพื้นฐานและวิชาเลือก เช่น Competitive analysis, Consumer behavior, Marketing research แต่สำหรับตัว Marketing คิดว่าเรียนแค่ตัวพื้นฐานก็พอ” (รัฐพร หล่อสินหา.พฤศจิกายน.2558)

“พื้นฐานมากเลย เพราะเอามาใช้แค่ 4P ความรู้ 4P ก็เป็นความรู้พื้นฐานที่เราารู้อยู่แล้ว” (วิศรุต เลี้ยงบุญเลิศชัย.พฤศจิกายน.2558)

4.1.1.3 การเรียนการสอนอื่นที่สร้างการบูรณาการมากกว่าการทำวิจัย

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลพบว่า การทำงานวิชาการรูปแบบอื่น ได้แก่ การทำแผนธุรกิจ ก่อให้เกิดการบูรณาการความรู้ที่หลากหลายศาสตร์มากกว่าการทำวิจัย เมื่อพิจารณาเอกสารแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อประกันคุณภาพผลงานในวิชาการคั่นคว่ำอิสระ โครงการปริญญาโททางบริหารธุรกิจฉบับปีการศึกษา 2557 ของหลักสูตร MBA มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พบว่ามี การอธิบายถึงรูปแบบการเขียนแผนธุรกิจซึ่งผู้เรียนจะต้องประเมินความเป็นไปได้ทางการตลาดและทางการเงิน รวมทั้งวางแผนด้านการตลาด การเงิน และการผลิตอย่างละเอียด แสดงให้เห็นว่าผู้เรียน ที่เลือกทำงานวิชาการประเภทการทำแผนธุรกิจย่อมมีโอกาสในการนำความรู้ที่ได้เรียนมาตลอด หลักสูตรมาประยุกต์ใช้ได้มากกว่าการทำวิจัย โดยรูปแบบการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในงานวิจัยได้ กล่าวไปแล้วใน 4.1.1.1

นอกจากนี้ หลักสูตร MBA ยังมีวิชา Capstone วิชาอื่นที่ช่วยให้ผู้เรียน ได้บูรณาการความรู้หลากหลายศาสตร์มากกว่าการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ ได้แก่ วิชาการจัดการเชิงกลยุทธ์ ตามตัวอย่างบทสัมภาษณ์ที่มีผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงการเรียนการสอนอื่นที่สร้าง การบูรณาการมากกว่าการทำวิจัย ดังนี้

“คิดว่า *Business plan* ใช้ความรู้จากการเรียน MBA มากกว่า *Research* เพราะ *Business plan* มันเกี่ยวกับเรื่องธุรกิจจริงๆ” (วิรุฬห์ คุปต์รุจิวงศ์. พญคจิกายน. 2558)

“*Business plan* และ *Business consult* แสดงให้เห็นการ *integrate* ความรู้ได้ง่ายกว่า อย่าง *Business plan* นี้เห็นชัด คุณก็เอา *Strategic Management* มาแล้วต่อ ด้วย *function* อีก 4 *function* หลักๆ *Marketing, Finance, HR, Operation*” (รศ.ดร. สุทธิศักดิ์ ไกรสรสุธาสิณี. ธันวาคม 2558)

“เรียน *Strategic Management* น่าจะ *integrate* ได้มากกว่า” (ธงชัย นิमितภักดีกุล. พญคจิกายน. 2558)

จากประเด็นทั้งหมดที่กล่าวมา ทำให้ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าการทำวิจัย ในวิชาคั่นคว่ำอิสระไม่สนับสนุนให้เกิดการบูรณาการความรู้ที่หลากหลายตามวัตถุประสงค์

อย่างไรก็ตาม ผู้ให้ข้อมูลบางส่วนมีความเห็นที่แตกต่างออกไป กล่าวคือ การทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระก่อให้เกิดการบูรณาการความรู้เชิงลึก เป็นวิธีที่จะทำให้ผู้เรียนได้ศึกษา และได้รับความรู้เฉพาะด้านมากยิ่งขึ้น ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้จึงเห็นว่า การทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระก็มี ประโยชน์ไม่ได้ยิ่งหย่อนไปกว่าการเรียนการสอนหรือการทำงานวิชาการประเภทอื่นที่ส่งเสริมให้เกิด การบูรณาการความรู้ในภาพกว้าง ตามตัวอย่างบทสัมภาษณ์ที่มีผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงประเด็นดังกล่าว ไว้ ดังนี้

“ถ้าคุณไปอยู่ในธุรกิจที่คุณอาจจะรับผิดชอบในส่วนของ Marketing เมื่อคุณมีปัญหา แล้วคุณก็ต้องการหาคำตอบ เราก็เอา skill ที่ได้จากการทำ research ไปประยุกต์ใช้ มันก็เป็นสิ่งที่เหมาะสมและผมก็คิดว่ามันเป็นประโยชน์ คุณอาจจะมีโจทย์คำถามที่ specific มากกว่า ไม่ใช่เป็นเรื่องการทำ Business plan ทั่วไป ซึ่งอันนั้นก็เข้าใจได้มันอาจจะเป็นเชิงลึกไม่ใช่เชิงกว้าง ซึ่งผมก็มองว่ามันมีประโยชน์ทั้งนั้น” (อ.ดร. ธนากร ลิขิตาภิวัฒน์.ธันวาคม.2558)

“การ integrate ความรู้บางทีมันต้องใช้ความรู้ เช่น Marketing + HR ส่วน Research integrate research ก็อาจจะเป็นการ integrate Marketing + HR เช่นกัน คือ การเอาศาสตร์ที่มากกว่า 1 มาบวกกัน แต่จริงๆ แล้วก็ไม่ได้บังคับว่าต้องเป็นศาสตร์อื่นผสม ผมก็ไม่ได้ mind ว่าจะต้องเอาแขนงอื่นที่ไม่ใช่แล้วมาใส่ก็ไม่จำเป็น” (ผศ.ดร. สมบูรณ์ กุลวิเศษชนะ.ธันวาคม. 2558)

จากความคิดเห็นที่แตกต่างกันดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเห็นว่า ประเด็นหนึ่งที่หลักสูตร MBA ควรต้องคำนึงถึง ได้แก่ การกำหนดขอบเขตของวัตถุประสงค์ด้านการบูรณาการความรู้ของวิชาค้นคว้าอิสระให้ชัดเจน เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อสรุปว่าการทำวิจัยนั้นแท้จริงแล้วเหมาะสมกับการเป็นส่วนหนึ่งของวิชา Capstone ในหลักสูตร MBA หรือไม่

4.1.2 การเตรียมความพร้อมผู้เรียนสู่การทำงาน

วัตถุประสงค์ข้อนี้ต้องการให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการว่าจ้างงาน 4 ทักษะจากการทำวิจัยในวิชาค้นคว้าอิสระ ได้แก่ ทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะในการสื่อสารทั้งฟัง พูด อ่าน เขียน ทักษะในการคิดวิเคราะห์และการคิดเชิงวิพากษ์ โดยทักษะต่างๆ จะพัฒนาขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้รับการฝึกฝนจนชำนาญ เมื่อมีทักษะแล้วผู้เรียนก็จะสามารถนำทักษะดังกล่าวไปใช้ในการทำงานได้

จากการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารแนวทางปฏิบัติงานเพื่อประกันคุณภาพผลงาน ในวิชาค้นคว้าอิสระ โครงการปริญญาโททางบริหารธุรกิจฉบับปีการศึกษา 2558 ของหลักสูตร MBA มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และเอกสารประกอบการทำโครงการพิเศษของหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่าในการทำวิจัยในวิชาค้นคว้าอิสระนั้น ผู้เรียนได้ถูกกำหนดให้เป็นผู้วางแผนขั้นตอนการทำวิจัยด้วยตนเอง ตั้งแต่การเลือกหัวข้อ เลือกอาจารย์ที่ปรึกษา จัดทำ Proposal เก็บข้อมูล วิเคราะห์ เขียนรายงาน เมื่อมีความพร้อมจึงเข้าสอบป้องกันความรู้ โดยผู้เรียนต้องนำเสนองานวิจัยที่ได้ทำมาทั้งหมดต่อคณะกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา ข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าผู้เรียนจะต้องปฏิบัติงานด้วยตนเองทุกขั้นตอน โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้คอยให้คำแนะนำเท่านั้น สืบเนื่องจากการที่ผู้เรียนต้องเป็นผู้ลงมือปฏิบัติเองทุกขั้นตอน ส่งผลให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกฝนทักษะทั้ง 4 ประการตามที่กล่าวมา โดยรายละเอียดการพัฒนาแต่ละทักษะ (อ้างอิงภาคผนวก ค 1.2) มีดังต่อไปนี้

4.1.2.1 ทักษะการแก้ปัญหา

ตามที่ได้กล่าวไปใน 2.1.2.2 ข้อ 1 ว่าทักษะการแก้ปัญหา หมายถึงความสามารถในการคิดวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อหาทางแก้ปัญหา รวมไปถึงการรู้จักขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อจำเป็นเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหที่กำลังเผชิญอยู่ได้

จากการสัมภาษณ์พบว่าผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระมีส่วนช่วยพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา ผู้ให้ข้อมูลได้ยกตัวอย่างปัญหาในการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระแตกต่างกันออกไป พร้อมกล่าวถึงวิธีการแก้ไขปัญหให้สามารถทำงานวิจัยให้สำเร็จลุล่วงไปได้ ดังที่มีผู้ให้ข้อมูลได้ยกตัวอย่างปัญหาที่พบในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างและทางแก้ไข ดังนี้

“ทักษะที่ได้รับการพัฒนา ทักษะในการติดต่อประสานงานกับคนอื่น...[ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงตัวอย่าง] การเก็บตัวอย่าง ไม่ได้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ เลยต้องใช้วิธีให้เพื่อนบอกต่อเพื่อน สุดท้าย ต้องเอาแบบสอบถามไปยื่นแจกคนที่ไม่รู้จัก ” (พัชรี ธีรรัชพิศาล. พฤศจิกายน.2558)

4.1.2.2 ทักษะการสื่อสาร

ตามที่ได้กล่าวไปใน 2.1.2.2 ข้อ 2 ว่าทักษะการสื่อสาร หมายถึงความสามารถในการถ่ายทอดสารไปสู่ผู้รับสารผ่านสื่อต่างๆ แล้วทำให้ผู้รับสารและผู้ส่งสารมีความเข้าใจร่วมกัน

จากการสัมภาษณ์พบว่าการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระมีส่วนช่วยพัฒนาทักษะการอ่านเนื่องจากผู้เรียนจำเป็นต้องค้นคว้าหางานวิจัยที่เคยมีการศึกษามาแล้วเพื่อเป็นข้อมูลในการทบทวนวรรณกรรม ได้พัฒนาทักษะการเขียนเนื่องจากผู้เรียนต้องทำรายงานเพื่อสรุปผลการวิจัย และได้พัฒนาทักษะการพูดเนื่องจากจะต้องมีการนำเสนอผลการวิจัยในการสอบป้องกันความรู้ จึงสามารถสรุปได้ว่าผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการสื่อสารจากการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ ดังที่มีผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวถึงการพัฒนาทักษะการสื่อสารจากการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ ไว้ดังนี้

“ทักษะการนำเสนอ ต้องสามารถสรุปใจความสำคัญออกมาแล้ว present ให้ได้ตามระยะเวลาที่กำหนด วิธีการพูดให้ข้อมูลกระชับ มีหลักฐานอ้างอิง soft skill เหล่านี้สามารถเอาไปประยุกต์ใช้กับการทำงานได้...การอ่านเยอะช่วยให้เขียนได้ดีขึ้น และจากที่ไม่เคยเขียน Report เยอะๆ ก็ต้องมาเขียน IS เป็นงานเขียนเยอะๆ งานแรก ” (พัชรี ธีรรัชพิศาล. พฤศจิกายน.2558)

4.1.2.3 ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดเชิงวิพากษ์

ตามที่ได้กล่าวไปใน 2.1.2.2 ข้อ 3 ทักษะการคิดวิเคราะห์ หมายถึงความสามารถในการคิดเพื่อจำแนกแยกแยะสิ่งที่เป็นภาพรวมให้กลายเป็นส่วนย่อย แล้วสามารถจัดกลุ่มได้อย่างเป็นระบบ รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของส่วนย่อยเพื่อเป็นประโยชน์ต่อ

การตัดสินใจ ส่วนทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ หมายถึง ความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อตัดสินใจว่าสิ่งที่กำลังเผชิญนั้นถูก เป็นจริง หรือน่าเชื่อถือหรือไม่

จากการสัมภาษณ์พบว่าการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระมีส่วนช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดเชิงวิพากษ์ ทักษะดังกล่าวได้รับการพัฒนาอย่างชัดเจนเนื่องจากผู้เรียนต้องฝึกฝนวิเคราะห์ข้อมูลที่ผ่านการประมวลผลเพื่อสรุปผลและนำเสนอข้อเสนอแนะ อีกทั้งกระบวนการทำวิจัยช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล การนำเสนอข้อมูลต้องอ้างอิงแหล่งข้อมูลเพื่อยืนยันความน่าเชื่อถือ ดังที่มีผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวถึงการพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดเชิงวิพากษ์ ไว้ดังนี้

“ทุกอย่างที่ทำออกมามันต้องเป็นไปตามกฎเกณฑ์ มีที่มาที่ไป สมเหตุสมผล ฝึกการใช้ตรรกะ การคิดแบบ logic เวลาทำงาน การที่เราจะนำเสนอหรือบอกต่อ ต้องมีแหล่งอ้างอิง ไม่ใช่พูดขึ้นมาเรื่อยๆ” (ทิพย์อนงค์ เจียรสวางค์. พุศศิกายน.2558)

4.1.2.4 ทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ตามที่ได้กล่าวไปใน 2.1.2.2 ข้อ 4 ทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนที่จะกำหนดวิธีการเรียนรู้ เช่น การวางแผน การใช้สื่อ การวิเคราะห์ และสรุปผล เป็นต้น เพื่อตอบสนองความต้องการเรียนรู้ของตัวผู้เรียนเอง

จากการสัมภาษณ์พบว่าการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระมีส่วนช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตามที่ได้กล่าวไปข้างต้นว่าผู้เรียนได้ถูกกำหนดให้เป็นผู้ปฏิบัติทุกขั้นตอนในกระบวนการทำวิจัยให้เสร็จสมบูรณ์ภายในระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด ส่งผลให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการวางแผนการทำงานให้เสร็จทันเวลา กำหนดขั้นตอนการทำงาน กำหนดวิธีการค้นคว้าหาข้อมูล เพื่อให้สามารถทำงานวิจัยได้สำเร็จจุล่ง

นอกจากนี้ จากการที่การทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาในสิ่งที่ตนสนใจ ผู้เรียนบางส่วนมีความสนใจต่อเนื่องจนกระทั่งวางแผนศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกในสาขาที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อของงานวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ ทั้งหมดที่กล่าวมาจึงสามารถสรุปได้ว่า การทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระสนับสนุนให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ดังที่มีผู้ให้ข้อมูลได้กล่าวถึงการพัฒนาทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ไว้ดังนี้

“เขาจะได้เรียนรู้และค้นคว้าด้วยตัวเอง เพราะวัตถุประสงค์หนึ่งของ IS หรือ independent study ก็คือ ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง ประโยชน์ของการบรรลุวัตถุประสงค์คือ ตรงนั้นก็คือ กระบวนการเรียนรู้ เรียนรู้มากขึ้นในเรื่องที่ตัวเองสนใจ... ประสพการณ์ตรงของอาจารย์เลยว่า โดยเรื่อยๆ จะมีนักศึกษาที่อยากเรียนต่อ จบจากการทำ IS ไปเรียนปริญญาเอกหลายคน อาจารย์เลยคิดว่าสิ่งหนึ่งที่เขาได้รับคือ ความสนใจต่อเนื่องในการทำวิจัยแบบนี้ และอีกเรื่องหนึ่งคือ ได้ตอบโจทย์ในสิ่งที่ตัวเองอยากรู้” (รศ.ดร. พรอนงค์ บุชราตระกูล. ธันวาคม.2558)

จากทั้งหมดที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่เห็นว่าการทำวิจัยในวิชาคณคว้าอิสระช่วยพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการว่าจ้าง ทั้งทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการสื่อสาร ทักษะการคิดวิเคราะห์และวิพากษ์ และทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทักษะเหล่านี้ผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการทำงานหรือในสถานการณ์อื่นๆ ในภายภาคหน้าต่อไป

อย่างไรก็ตาม ผู้ให้ข้อมูลบางส่วนไม่ได้ตระหนักถึงประโยชน์ของการทำวิจัยในวิชาคณคว้าอิสระว่า โดยเห็นว่าการทำวิจัยในวิชาคณคว้าอิสระนั้นเป็นเพียงขั้นตอนหนึ่งที่ทำให้จบการศึกษา ไม่ใช่กระบวนการที่จะช่วยพัฒนาทักษะที่เป็นประโยชน์ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในอนาคต ดังที่มีผู้ให้ข้อมูลกล่าวไว้ ดังนี้

“ตอนที่พี่ทำพีธีรู้สึกว่ามันไร้สาระ พี่ไม่ชอบทำอะไรแบบนี้ พี่รู้สึกว่ามันไม่มีประโยชน์และเสียเวลา เหมือนกับทำให้มันจบการศึกษา” (ธงชัย นิमितภักดีกุล. พศจิกายน.2558)

“เรารู้สึกว่าเราไม่ได้เรียนไปเพื่อไปเป็นนักวิจัยเราก็เลยไม่สนใจ แล้วเราก็ไม่ได้เอามาใช้ในชีวิตประจำวัน ทักษะที่พัฒนาคิดว่าไม่มีเพราะรู้สึกว่าเป็นเหมือนการทำให้แค่จบไปตามพิธีการเฉยๆ แต่ไม่ได้ความรู้อะไรเพิ่มเลย” (ธีรพัฒน์ มีอำพล. พศจิกายน.2558)

ทัศนคติดังกล่าวส่งผลให้ผู้เรียนขาดความเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ส่งผลให้การพัฒนาทักษะที่จะได้จากการทำงานตามกระบวนการวิจัยในแต่ละขั้นตอนด้อยประสิทธิภาพลง

4.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการเรียนรู้ของการทำวิจัยในวิชาคณคว้าอิสระ

งานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการเรียนรู้ของการทำวิจัยในวิชาคณคว้าอิสระของนักศึกษาปริญญาโททางบริหารธุรกิจ (MBA)” ฉบับนี้นอกจากจะมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลในการเรียนรู้ของการทำวิจัยในวิชาคณคว้าอิสระแล้ว ยังมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาว่าปัจจัยใดที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการเรียนรู้ของการทำวิจัยในวิชาคณคว้าอิสระ จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสามารถสรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการเรียนรู้ของการทำวิจัยในวิชาคณคว้าอิสระได้ 4 ปัจจัย ดังนี้

4.2.1 การปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา

จากเอกสารแนวทางการปฏิบัติงานเพื่อประกันคุณภาพผลงานในวิชาคณคว้าอิสระ โครงการปริญญาโททางบริหารธุรกิจฉบับปีการศึกษา 2558 ของหลักสูตร MBA มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และเอกสารประกอบการทำโครงการพิเศษของหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กล่าวถึงบทบาทของ

ผู้เรียนว่าจะต้องเป็นผู้ปฏิบัติตามกระบวนการทำวิจัยทุกขั้นตอนด้วยตนเอง แต่เมื่อพิจารณาประสบการณ์การทำวิจัยของผู้ให้ข้อมูลกลุ่มผู้เรียน พบว่า ส่วนใหญ่ทำวิจัยในวิชาคั่นคว้าอิสระเป็นงานวิจัยฉบับแรก มีความรู้พื้นฐานการทำวิจัยมาจากการเรียนวิชาวิจัย เมื่อผู้เรียนยังคงมีความเชี่ยวชาญในการทำวิจัยน้อย ส่งผลให้ปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้การทำวิจัยในวิชาคั่นคว้าอิสระบรรลุวัตถุประสงค์ได้ คือ การปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาอาจารย์

อาจารย์ที่ปรึกษามีส่วนสนับสนุนให้ผู้เรียนบูรณาการความรู้ได้มากขึ้นและกระตุ้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการว่าจ้างงาน เนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษาจะชี้แนะให้ผู้เรียนได้นำความรู้เชิงทฤษฎีที่มีอยู่ในหลักสูตรมาประยุกต์ใช้ให้รอบด้านมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังมีส่วนช่วยแนะนำการวิเคราะห์ข้อมูล อ่านงานและแก้ไขงานให้ผู้เรียนสามารถวางโครงสร้างและใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม ดังที่มีผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงความสำคัญของการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ไว้ดังนี้

“อาจารย์ช่วยแนะนำในเรื่องการวิเคราะห์ เช่น จริงๆ แล้วปัจจัย 1 ส่งผลกับปัจจัย 3 แต่เราไปวิเคราะห์แค่ปัจจัย 2 ส่งผลกับปัจจัย 3 ไม่ได้วิเคราะห์ 1 กับ 3 อาจารย์ก็จะช่วยให้เราวิเคราะห์ได้มากขึ้น” (ณัฐวุฒิ วงศ์เยาวรักษ์. พศคจิกายน.2558)

“อาจารย์ที่ปรึกษาที่จะต้องชี้ให้เด็กเห็นว่าจะต้องเอาความรู้ที่ผ่านมามา mix หรือมา integrate กันอย่างไรได้บ้างในวิชานี้เพราะบางทีตัวเด็กเองตอนเขาเรียนมามันก็เป็นขึ้นๆ ไม่ได้ต่อเนื่องกันแต่พอมาทำตัวนี้มันก็ต้องเอาความรู้มาเชื่อมโยงกันทุกตัว ซึ่งบางทีเขาก็ลืมมองอาจารย์ก็ต้องชี้ให้เห็น” (อ.ดร. ธนากร ลิขิตาภวัฒน์. ธันวาคม.2558)

4.2.2 ความรู้พื้นฐานและทักษะของผู้เรียน

สืบเนื่องจากวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว้าอิสระมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้บูรณาการความรู้ ในการบูรณาการความรู้ผู้เรียนจำเป็นต้องมีพื้นฐานความรู้เชิงทฤษฎีจากวิชาที่เรียนมาในหลักสูตรมากพอที่จะนำมาบูรณาการได้ โดยความรู้พื้นฐานที่สำคัญนอกเหนือจากความรู้ด้านธุรกิจ คือ ความรู้เรื่องระเบียบวิธีวิจัย แต่ผู้วิจัยพบว่าประเด็นที่น่าสนใจ คือ ผู้เรียนส่วนใหญ่ยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเรื่องระเบียบวิธีวิจัย ผู้เรียน 70% เห็นว่ายังมีปัญหาเรื่องความรู้พื้นฐานเรื่องระเบียบวิธีวิจัย 90% หรือ 18 คนจากกลุ่มดังกล่าวยังขาดความเชี่ยวชาญในเรื่องวิธีการใช้เครื่องมือทางสถิติ เช่น โปรแกรม SPSS หรือโปรแกรม AMOS ในการประมวลผลข้อมูล ปัญหาดังกล่าวเป็นอุปสรรคต่อการบูรณาการความรู้ของผู้เรียน เนื่องจากรูปแบบการนำความรู้มาประยุกต์ใช้ในการทำวิจัยในวิชาคั่นคว้าอิสระ ตามที่ได้กล่าวไปใน 4.2.1.1 เป็นการนำความรู้เรื่องระเบียบวิธีวิจัยและความรู้ธุรกิจบางศาสตร์มาผนวกเข้าด้วยกันเท่านั้น โดยสาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนขาดความรู้พื้นฐานเรื่องระเบียบวิธีวิจัย เป็นเพราะผู้เรียนไม่ได้ลงมือปฏิบัติจริงเมื่อต้องใช้เครื่องมือทางสถิติในงานที่ได้รับมอบหมายในวิชาวิจัยหรือวิชาสถิติ ดังที่มีผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงปัญหาดังกล่าวไว้ ดังนี้

“ตอนเริ่มแรกยากมากต้องไปรื้อฟื้นความรู้ระเบียบวิธีวิจัยแล้วเราก็อู้สึกว่าเราเรียนอะไรไป เหมือนลืมไปแล้ว...ถ้าตั้งใจเรียนก็คิดว่า [ความรู้พื้นฐานจากการเรียน Research] เพียงพอเพราะจริงๆ อาจารย์ก็สอนค่อนข้างครอบคลุม แต่ตอนที่เราเรียนก็เหมือนเป็นการลงมือทำวิจัย แต่เป็นการทำแบบกลุ่ม ทุกคนก็จะมีหน้าที่ทำเป็นของตัวเอง หน้าที่ของ [ผู้เรียน] ไม่ได้ run SPSS เลย...ทำให้รู้สึกที่เราต้องกลับไปอ่านหนังสือเก่าและกลับไปดูงานวิจัยของคนอื่นด้วย” (ศรารวรรณ ไชยสุทธิเมธีกุล. พศจิกายน.2558)

“เราทำ IS เป็นงานแรกและไม่เคยทำมาก่อนที่ต้องทำเอง เพราะวิจัยก็ทำเป็นกลุ่ม ตอนทำเป็นกลุ่ม เราไม่ได้ทำคนเดียว ก็แบ่งงานกันทำให้ไม่รู้ทุกเรื่อง บางเรื่องก็ไม่รู้... [การใช้เครื่องมือทางสถิติ] ก็ยังไม่คล่องเนื่องจากเป็นการทำครั้งแรก จะติดเรื่องสถิติมากกว่า งงเรื่อง SPSS เพราะว่าคนที่รู้เรื่องก็รู้เรื่องอยู่แล้ว เราก็ไม่รู้เรื่องด้าน SPSS ก็ไม่ได้ด้านนั้น” (วิรุพท์ คุปต์รุจิวงศ์. พศจิกายน.2558)

4.2.3 วินัยในการทำงานของผู้เรียน

นอกจากความรู้พื้นฐานและทักษะของผู้เรียนจะเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระบรรลุวัตถุประสงค์ สิ่งที่เป็นไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน ได้แก่ ความเอาใจใส่และความมีวินัยในการทำงานของผู้เรียน ผู้ให้ข้อมูลบางส่วนมีความเชื่อมั่นในการเรียนการสอนของหลักสูตร MBA ว่าจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะใกล้เคียงกัน ดังนั้น การทำวิจัยจะสำเร็จลุล่วงหรือไม่ขึ้นอยู่กับความมีวินัยในการทำงานของผู้เรียนด้วย ดังที่มีผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงประเด็นดังกล่าวไว้ดังนี้

“ผมว่าหลักๆ เลย คือ เรื่อง Discipline เพราะถ้า Time management ไม่ได้ คุณมีปัญหาแน่นอน ผมมองว่าเด็ก MBA เป็นเด็กมีความสามารถไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน แต่ที่ต่างกันคือความตั้งใจ ความมี Discipline” (รศ.ดร. เอกจิตต์ จิงเจริญ. ธันวาคม 2558)

“ความคาดหวังในตัวของผู้เรียน อย่างแรก คือ ความรับผิดชอบและความตั้งใจ ไม่ได้แปลว่าเขาต้องเก่ง แต่ถ้าเขาไม่มีความรับผิดชอบและความตั้งใจก็จบเลยไม่ว่าเขาจะเก่งอย่างไรก็ตาม” (อ.ดร. ธนากร ลิขิตาภิวัฒน์. ธันวาคม 2558)

“ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำวิจัย หลักๆ ขึ้นอยู่กับตัวเราเอง มันจะออกมาดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับว่าเราทุ่มเทกับมันมากแค่ไหน” (เกศราภรณ์ เมฆพยัค. พศจิกายน.2558)

4.2.4 ความเหมาะสมของการจัดหลักสูตร

จากการสัมภาษณ์และตามที่ได้กล่าวไปใน 4.2.3 โดยภาพรวม ผู้ให้ข้อมูลเชื่อมั่นในการเรียนการสอนของหลักสูตร MBA ว่าจะทำให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะใกล้เคียงกัน ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่กล่าวถึงวิชาวิจัยและวิชาสถิติซึ่งเป็นวิชาที่ผู้เรียนจะนำความรู้ในวิชาดังกล่าวไปต่อยอดกับการวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ โดยให้ความเห็นว่า แม้ว่าจะมีประเด็นปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับวิชา

ดังกล่าว เช่น ระยะห่างระหว่างวิชาดังกล่าวกับการทำวิจัย การมอบหมายงานให้ทำเป็นกลุ่ม เป็นต้น แต่หลังจากที่ผู้เรียนได้กลับไปทำการทบทวนบทเรียน หรือแบ่งปันความรู้ระหว่างเพื่อนร่วมหลักสูตร ก็จะพบว่าเนื้อหาที่ปรากฏในหลักสูตรนั้นเพียงพอที่จะทำให้ผู้เรียนนำความรู้มาต่อยอด อีกทั้ง การเรียนการสอนในหลักสูตร MBA ที่เน้นการทำรายงานกลุ่ม ยังช่วยพัฒนาทักษะผู้เรียน โดยเฉพาะ ทักษะการนำเสนอและทักษะการเขียน และผู้เรียนสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการทำวิจัยในวิชา ค้นคว้าอิสระได้

4.2.5 ความพร้อมของระบบสนับสนุนการศึกษา

ถึงแม้ว่าจากบททบทวนวรรณกรรมจะมีการกล่าวถึงระบบสนับสนุนการศึกษา ได้แก่ ห้องสมุดและห้องปฏิบัติการด้านสารสนเทศ ว่ามีความสำคัญต่อผู้เรียนโดยเฉพาะเป็นแหล่ง ค้นคว้าหาข้อมูล แต่ประเด็นที่น่าสนใจ คือ จากการสัมภาษณ์มีผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงปัจจัยดังกล่าวเพียงไม่กี่รายโดยผู้ให้ข้อมูลบางรายได้กล่าวถึงประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นที่เข้ามา ทดแทนระบบสนับสนุนการศึกษาของมหาวิทยาลัย เนื่องจากสามารถใช้งานได้ง่ายกว่าและสามารถใช้งานที่ใดก็ได้ ดังที่มีผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงประเด็นดังกล่าว ไว้ดังนี้

“ฐานข้อมูลที่ใช้ได้ไปสืบค้น ส่วนใหญ่จะเป็น Google scholar ใช้ Google Scholar ง่ายกว่า ฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัยเพราะเราไม่ได้ต่อ Lan ตรง” (เกตุลีนี สุขเกษม. พญศจิกายน.2558)

“ฐานข้อมูล Online database ของมหาวิทยาลัยที่เขาไปหากันที่ไม่ได้ใช้เลย เนื่องจากรู้ลึกรู้ยาก เข้าไม่เป็น” (พรชนก รัตนมณีพันธ์.พญศจิกายน.2558)

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการเรียนรู้ของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระของนักศึกษาปริญญาโททางบริหารธุรกิจ (MBA)” เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผลของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ และศึกษาปัจจัยที่ทำให้การทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระมีประสิทธิผลภายใต้มุมมองของผู้เรียนและผู้สอน ใช้วิธีการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและการสัมภาษณ์เชิงลึกจากหลักสูตร MBA 2 หลักสูตรที่ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หลักสูตร MBA มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และหลักสูตร Young - Executive จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การอภิปรายผลสามารถอภิปรายตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัยฉบับนี้ โดยสรุปได้ดังต่อไปนี้

5.1.1 ประสิทธิผลของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ

5.1.1.1 การบูรณาการความรู้

การทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระจะบรรลุวัตถุประสงค์เรื่องการบูรณาการความรู้ก็ต่อเมื่อทำให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ทางธุรกิจหลากหลายศาสตร์ที่ได้เรียนมาตลอดหลักสูตร MBA ได้แก่ บัญชี การเงิน การตลาด การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การจัดการการปฏิบัติการ มาผสมเป็นองค์รวมและประยุกต์ใช้ จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยสามารถสรุปประเด็นเรื่องการนำความรู้ MBA มาประยุกต์ใช้ในการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ ได้ดังนี้

(1) รูปแบบการนำความรู้ MBA มาประยุกต์ใช้

รูปแบบการนำความรู้จากการเรียนหลักสูตร MBA มาประยุกต์ใช้กับการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ มีลักษณะเป็นการนำความรู้เรื่องระเบียบวิธีวิจัยมาผนวกรวมกับศาสตร์ด้านธุรกิจเพียง 1 ศาสตร์ ไม่ได้นำทุกศาสตร์ที่ได้เรียนมาประยุกต์ใช้ทั้งหมด

(2) ระดับความรู้ที่นำมาประยุกต์ใช้

ความรู้ที่ผู้เรียนนำมาประยุกต์ใช้ในการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระอยู่ในระดับวิชาพื้นฐานของปริญญาโทหรือเป็นเพียงความรู้จากการศึกษาระดับปริญญาตรีเท่านั้น ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้ว การเรียนการสอนในหลักสูตร MBA ประกอบไปด้วยวิชาหลายระดับทั้งขั้นพื้นฐานและขั้นสูง ดังนั้น ความรู้จากวิชาขั้นสูงจึงไม่ถูกนำมาประยุกต์ใช้ในการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ

(3) การเรียนการสอนอื่นที่สร้างการบูรณาการมากกว่าการทำวิจัย

การทำงานวิชาการรูปแบบอื่น ได้แก่ การทำแผนธุรกิจ ก่อให้เกิดการบูรณาการความรู้ได้หลากหลายศาสตร์มากกว่าการทำวิจัย นอกจากนี้ หลักสูตร MBA ยังมีวิชา Capstone วิชาอื่นที่ช่วยให้ผู้เรียนได้บูรณาการความรู้หลากหลายศาสตร์มากกว่าการทำวิจัยในวิชา คณิตศาสตร์

จากประเด็นทั้งหมดที่กล่าวมา ทำให้ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าการทำวิจัยในวิชาคณิตศาสตร์ไม่สนับสนุนให้เกิดการบูรณาการความรู้ที่หลากหลายนตามวัตถุประสงค์

อย่างไรก็ตาม มีผู้ให้ข้อมูลบางส่วนที่มีความเห็นขัดแย้ง กล่าวคือ เห็นว่าการทำวิจัยในวิชาคณิตศาสตร์ก่อให้เกิดการบูรณาการความรู้เชิงลึก เป็นวิธีที่จะทำให้ผู้เรียนได้ศึกษาและได้รับความรู้เฉพาะด้านมากยิ่งขึ้น ผู้ให้ข้อมูลกลุ่มนี้จึงเห็นว่า การทำวิจัยในวิชาคณิตศาสตร์ก็มีประโยชน์ไม่ได้อี้อย่างน้อยไปกว่าการเรียนการสอนหรือการทำงานวิชาการประเภทอื่น

5.1.1.2 การเตรียมความพร้อมผู้เรียนสู่การทำงาน

วัตถุประสงค์ข้อนี้ต้องการให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน 4 ทักษะจากการทำวิจัยในวิชาคณิตศาสตร์ ได้แก่ ทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะในการสื่อสารทั้งฟัง พูด อ่าน เขียน ทักษะในการคิดวิเคราะห์และการคิดเชิงวิพากษ์ โดยทักษะต่างๆ จะพัฒนาขึ้นได้ก็ต่อเมื่อผู้เรียนได้รับการฝึกฝนจนชำนาญ เมื่อมีทักษะแล้วผู้เรียนก็จะสามารถนำทักษะดังกล่าวไปใช้ในการทำงานได้

ในการทำวิจัยในวิชาคณิตศาสตร์ผู้เรียนได้ถูกกำหนดให้เป็นผู้เรียนวางแผนขั้นตอนการทำวิจัยด้วยตนเอง โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นผู้คอยให้คำแนะนำเท่านั้น ด้วยเหตุนี้ ผู้เรียนจึงได้มีโอกาสฝึกฝนทักษะทั้ง 4 ประการตามที่กล่าวมา โดยรายละเอียดการพัฒนาแต่ละทักษะ มีดังต่อไปนี้

(1) ทักษะการแก้ปัญหา

ผู้ให้ข้อมูลแต่ละคนได้เล่าถึงปัญหาในการทำวิจัยในวิชาคณิตศาสตร์แตกต่างกันไป เช่น ไม่สามารถเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้ทันเวลา เป็นต้น ทำให้แต่ละคนต้องวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อหาวิธีการแก้ไขปัญหาให้สามารถทำงานวิจัยให้สำเร็จลุล่วงไปได้ จึงสรุปได้ว่าการทำวิจัยในวิชาคณิตศาสตร์มีส่วนพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา

(2) ทักษะการสื่อสาร

การทำวิจัยในวิชาคณิตศาสตร์มีส่วนช่วยพัฒนาทักษะการอ่านเนื่องจากผู้เรียนจำเป็นต้องค้นคว้าหางานวิจัยที่เคยมีการศึกษามาแล้วเพื่อเป็นข้อมูลในการทบทวนวรรณกรรม ได้พัฒนาทักษะการเขียนเนื่องจากผู้เรียนต้องทำรายงานเพื่อสรุปผลการวิจัย และได้

พัฒนาทักษะการพูดเนื่องจากจะต้องมีการนำเสนอผลการวิจัยในการสอบป้องกันความรู้ จึงสรุปได้ว่าการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระมีส่วนพัฒนาทักษะการสื่อสาร

(3) ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดเชิงวิพากษ์

ทักษะนี้ได้รับการพัฒนาอย่างชัดเจนเนื่องจากผู้เรียนต้องฝึกฝนวิเคราะห์ข้อมูลที่ผ่านการประมวลผลเพื่อสรุปผลและนำเสนอข้อเสนอแนะ อีกทั้งกระบวนการทำวิจัยช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล การนำเสนอข้อมูลต้องอ้างอิงแหล่งข้อมูลเพื่อยืนยันความน่าเชื่อถือ จึงสรุปได้ว่าการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระมีส่วนพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดเชิงวิพากษ์

(4) ทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

สืบเนื่องจากผู้เรียนได้ถูกกำหนดให้เป็นผู้ปฏิบัติทุกขั้นตอนในกระบวนการทำวิจัยให้เสร็จสมบูรณ์ภายในระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด ส่งผลให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการวางแผนการทำงานให้เสร็จทันเวลา กำหนดขั้นตอนการทำงาน กำหนดวิธีการค้นคว้าหาข้อมูล เพื่อให้สามารถทำงานวิจัยได้สำเร็จลุล่วง นอกจากนี้ การทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระถือเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาในสิ่งที่ตนสนใจ ผู้เรียนบางส่วนมีความสนใจต่อเนื่องจนกระทั่งวางแผนศึกษาต่อในระดับปริญญาเอกในสาขาที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อของงานวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ จึงสรุปได้ว่าการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระมีส่วนพัฒนาทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

อย่างไรก็ตาม มีผู้ให้ข้อมูลบางส่วนที่มีความเห็นขัดแย้ง กล่าวคือ ไม่ได้ตระหนักถึงประโยชน์ของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ โดยเห็นว่าการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระเป็นเพียงขั้นตอนหนึ่งที่ทำเพื่อให้งานจบการศึกษา ไม่ใช่กระบวนการที่จะช่วยพัฒนาทักษะที่เป็นประโยชน์ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในอนาคต ทศนคติดังกล่าวส่งผลให้ผู้เรียนขาดความเอาใจใส่ในการปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ทำให้การพัฒนาทักษะที่จะได้จากการทำงานตามกระบวนการวิจัยในแต่ละขั้นตอนด้อยประสิทธิภาพลง

5.1.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ

จากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสามารถสรุปปัจจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระได้ 4 ปัจจัย ดังนี้

5.1.2.1 การปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษามีส่วนสนับสนุนให้ผู้เรียนบูรณาการความรู้ได้มากขึ้น และกระตุ้นการพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการว่าจ้างงาน เนื่องจากอาจารย์ที่ปรึกษาจะชี้แนะให้ผู้เรียนได้นำความรู้เชิงทฤษฎีที่มีอยู่ในหลักสูตรมาประยุกต์ใช้ให้รอบด้านมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังมีส่วนช่วยแนะนำการวิเคราะห์ข้อมูล อ่านงานและแก้ไขงานให้ผู้เรียนสามารถวางแผนโครงสร้างและใช้ภาษาได้อย่างเหมาะสม

5.1.2.2 ความรู้พื้นฐานและทักษะของผู้เรียน

สืบเนื่องจากวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้บูรณาการความรู้ ในการบูรณาการความรู้ผู้เรียนจำเป็นต้องมีพื้นฐานความรู้เชิงทฤษฎีจากวิชาที่เรียนมาในหลักสูตรมากพอที่จะนำมาบูรณาการได้ โดยความรู้พื้นฐานที่สำคัญนอกเหนือจากความรู้ด้านธุรกิจ คือ ความรู้เรื่องระเบียบวิธีวิจัย แต่ผู้วิจัยพบว่าประเด็นที่น่าสนใจ คือ ผู้เรียนส่วนใหญ่ยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับความรู้พื้นฐานเรื่องระเบียบวิธีวิจัย ปัญหาดังกล่าวเป็นอุปสรรคต่อการบูรณาการความรู้ของผู้เรียน เนื่องจากรูปแบบการนำความรู้มาประยุกต์ใช้การทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระเป็นการนำความรู้เรื่องระเบียบวิธีวิจัยและความรู้ธุรกิจบางศาสตร์มาผนวกเข้าด้วยกันเท่านั้น สาเหตุที่ทำให้ผู้เรียนขาดความรู้พื้นฐานเรื่องระเบียบวิธีวิจัย เป็นเพราะผู้เรียนไม่ได้ลงมือปฏิบัติจริงเมื่อต้องใช้เครื่องมือทางสถิติในงานที่ได้รับมอบหมายในวิชาวิจัยหรือวิชาสถิติ

5.1.2.3 วินัยในการทำงานของผู้เรียน

ผู้ให้ข้อมูลมีความเชื่อมั่นในการเรียนการสอนของหลักสูตร MBA ที่จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะใกล้เคียงกัน ดังนั้น การทำวิจัยจะสำเร็จลุล่วงหรือไม่ขึ้นอยู่กับความมีวินัยในการทำงานของผู้เรียนด้วย

5.1.2.4 ความเหมาะสมของการจัดหลักสูตร

โดยภาพรวม ผู้ให้ข้อมูลเชื่อมั่นในการเรียนการสอนของหลักสูตร MBA ที่จะทำให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะใกล้เคียงกัน วิชาวิจัยและวิชาสถิติเป็นวิชาสำคัญที่ผู้เรียนจะนำความรู้ในวิชาดังกล่าวไปต่อยอดกับการวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ โดยเนื้อหาที่ปรากฏในหลักสูตรนั้นเพียงพอที่จะทำให้ผู้เรียนนำความรู้มาต่อยอด อีกทั้ง การเรียนการสอนในหลักสูตร MBA ที่เน้นการทำรายงานกลุ่ม ยังช่วยพัฒนาทักษะผู้เรียน โดยเฉพาะทักษะการนำเสนอและทักษะการเขียน และผู้เรียนสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระได้

5.1.2.5 ความพร้อมของระบบสนับสนุนการศึกษา

ผู้ให้ข้อมูลไม่ได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยนี้มากนักเนื่องจากปัจจุบันมีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นที่เข้ามาทดแทนระบบสนับสนุนการศึกษาของมหาวิทยาลัย สามารถใช้งานได้ง่ายกว่าและสามารถใช้งานที่ใดก็ได้ เช่น การใช้ Google Scholar เป็นต้น

5.2 อภิปรายผล

5.2.1 ประสิทธิผลของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ

การทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระจะมีประสิทธิผลก็ต่อเมื่อสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ 2 ประการ ได้แก่ การบูรณาการความรู้และการเตรียมความพร้อมผู้เรียนสู่การทำงานสืบเนื่องจากวิชาคั่นคว่ำอิสระเป็นรูปแบบหนึ่งของวิชา Capstone ที่ถูกบรรจุไว้ในหลักสูตร MBA วัตถุประสงค์ของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระจึงมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของวิชา Capstone ดังนั้น หากการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระบรรลุวัตถุประสงค์ทั้งสองประการดังกล่าวก็จะทำให้การศึกษาวិชา Capstone สัมฤทธิ์ผล

จากผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายเพื่อหาข้อสรุปว่าการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของวิชา Capstone ตามแนวคิดที่ได้สรุปไว้ในบทบทวนวรรณกรรมได้หรือไม่ โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.2.1.1 การบูรณาการความรู้

การทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระมีรูปแบบการนำความรู้จากหลักสูตร MBA มาใช้ในลักษณะเป็นการนำความรู้เรื่องระเบียบวิธีวิจัยมาผนวกรวมกับศาสตร์ด้านธุรกิจเพียง 1 ศาสตร์ อีกทั้งความรู้ที่นำมาใช้อาจเป็นเพียงความรู้ในวิชาพื้นฐาน ไม่ได้นำทุกศาสตร์ที่ได้เรียนมาประยุกต์ใช้ทั้งหมด เมื่อเปรียบเทียบกับแนวคิดการบูรณาการความรู้ของวิชา Capstone แล้ว พบว่าการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระไม่บรรลุวัตถุประสงค์ของวิชา Capstone ในเรื่องการบูรณาการความรู้ เนื่องจากการบูรณาการความรู้สำหรับวิชา Capstone จะต้องก่อให้เกิดการบูรณาการความรู้หลากหลายสาขา

5.2.1.2 การเตรียมความพร้อมผู้เรียนสู่การทำงาน

หากพิจารณาวัตถุประสงค์เรื่องการเตรียมความพร้อมผู้เรียนสู่การทำงาน จากบทบทวนวรรณกรรมพบว่า เมื่อผู้เรียนก้าวไปสู่การทำงาน ทักษะสำคัญที่ผู้ว่าจ้างต้องการให้ผู้สำเร็จการศึกษามี 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะในการแก้ปัญหา ทักษะในการสื่อสาร ทักษะในการคิดวิเคราะห์และการคิดเชิงวิพากษ์ และทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับกระบวนการวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระจากผลการวิจัย จะพบว่ากระบวนการวิจัยมีส่วนช่วยพัฒนาทักษะผู้เรียน ตามตารางด้านล่าง

ตารางที่ 5.1

แสดงนิยามของทักษะที่ผู้ว่าจ้างต้องการเทียบกับกระบวนการวิจัย

ทักษะ	นิยามจากการทบทวนวรรณกรรม	กระบวนการวิจัย
1. ทักษะในการแก้ปัญหา	ความสามารถในการคิดวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อหาทางแก้ปัญหา รวมไปถึงการรู้จักขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อจำเป็นเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหที่กำลังเผชิญอยู่ได้	กระบวนการหาวิธีแก้ปัญหาที่ประสบในการทำวิจัยแต่ละขั้นตอนช่วยพัฒนาทักษะการแก้ปัญหา
2. ทักษะในการสื่อสาร	ความสามารถในการถ่ายทอดสารไปสู่ผู้รับสารผ่านสื่อต่างๆ แล้วทำให้ผู้รับสารและผู้ส่งสารมีความเข้าใจร่วมกัน	1. กระบวนการทบทวนวรรณกรรมช่วยพัฒนาทักษะการอ่าน 2. กระบวนการเขียนรายงานสอบป้องกันความรู้ช่วยพัฒนาทักษะการสื่อสาร
3. ทักษะในการคิดวิเคราะห์และการคิดเชิงวิพากษ์	ทักษะการคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการคิดเพื่อจำแนกแยกแยะสิ่งที่เป็นภาพรวมให้กลายเป็นส่วนย่อยแล้วสามารถจัดกลุ่มได้อย่างเป็นระบบ รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของส่วนย่อยเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ หมายถึง ความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อตัดสินใจว่าสิ่งที่กำลังเผชิญนั้นถูก เป็นจริง หรือน่าเชื่อถือหรือไม่	กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสรุปผล นำเสนอข้อมูลอย่างมีเหตุผล มีเหตุมีผล น่าเชื่อถือช่วยพัฒนาทักษะการวิเคราะห์และการคิดเชิงวิพากษ์

ตารางที่ 5.1

แสดงนิยามของทักษะที่ผู้ว่าจ้างต้องการเทียบกับกระบวนการวิจัย (ต่อ)

ทักษะ	นิยามจากการทบทวนวรรณกรรม	กระบวนการวิจัย
4. ทักษะในการเรียนรู้ด้วยตนเอง	ความสามารถของผู้เรียนที่จะกำหนดวิธีการเรียนรู้ เช่น การวางแผน การใช้สื่อ การวิเคราะห์และสรุปผล เป็นต้น เพื่อตอบสนองความต้องการเรียนรู้ของตัวเอง	การวางแผนการทำวิจัยด้วยตนเอง และการศึกษาต่อในสาขาที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยช่วยพัฒนาทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยฉบับนี้ พบว่า การทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระบรรลุวัตถุประสงค์ของวิชา Capstone ในเรื่องเตรียมความพร้อมผู้เรียนสู่การทำงาน ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับแนวคิดในบททบทวนวรรณกรรมที่ว่า การทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระมีส่วนช่วยพัฒนาทักษะที่ผู้ว่าจ้างต้องการจากผู้สำเร็จการศึกษาทั้ง 4 ทักษะ

5.2.2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ

หากพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากบททบทวนวรรณกรรมพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระมีความสอดคล้องหรือแตกต่างจากปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากบททบทวนวรรณกรรม โดยสามารถอภิปรายได้ ตามตารางด้านล่าง

ตารางที่ 5.2

แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากบทบทวนวรรณกรรม กับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการเรียนรู้ของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ

ปัจจัย	บทบทวนวรรณกรรม	ผลวิจัย	อภิปราย
1. ผู้สอน	- มีความรู้ความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน - มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจ - มีวิธีการสอนที่เป็นลำดับขั้นตอน (Well organized) - สามารถให้ผลสะท้อนกลับในช่วงเวลาที่เหมาะสมและชัดเจนมากพอที่จะทำให้ผู้เรียนนำผลสะท้อนกลับดังกล่าวไปพัฒนางานต่อไป	- ชี้แนะให้ผู้เรียนได้นำความรู้เชิงทฤษฎีที่มีอยู่ในหลักสูตรมาประยุกต์ใช้ให้รอบด้านมากยิ่งขึ้น - แนะนำการวิเคราะห์ข้อมูล - อ่านและแก้ไขงาน	ผู้สอนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการเรียนรู้ของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ เช่นเดียวกับเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา โดยบทบาทสำคัญของผู้สอนที่ทำให้ปัจจัยทั้ง 2 ด้านสอดคล้องกัน คือ การให้คำแนะนำผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนางานของตน
2. ผู้เรียน	- มีความรู้พื้นฐานที่ดีและสามารถนำความรู้นั้นประยุกต์ใช้ได้ - มีทัศนคติที่ดีและกระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในการเรียน - มีความสามารถในการเรียนรู้อย่างอิสระ	- มีความรู้พื้นฐานเรื่องระเบียบวิจัยและความรู้ธุรกิจ - มีวินัยในการทำงาน	ผู้เรียนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการเรียนรู้ของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ เช่นเดียวกับเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา โดยความรู้พื้นฐานที่ดีของผู้เรียนทำให้ปัจจัยทั้ง 2 ด้านสอดคล้องกัน

ตารางที่ 5.2

แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาจากบททบทวนวรรณกรรม
กับปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการเรียนรู้ของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ (ต่อ)

	ทบทวนวรรณกรรม	ผลวิจัย	อภิปราย
3. หลักสูตร	- น่าสนใจสำหรับผู้เรียนและ - มีความสอดคล้องกับการทำงานของผู้เรียนในอนาคต	- เนื้อหาครบถ้วนเพื่อให้ผู้เรียนนำมาประยุกต์ใช้ได้ในอนาคต	หลักสูตรเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการเรียนรู้ของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ เช่นเดียวกับเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา โดยหลักสูตรที่ออกแบบให้ผู้เรียนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้ในอนาคต ทำให้ปัจจัยทั้ง 2 ด้านสอดคล้องกัน
4. ระบบสนับสนุนการศึกษา	ห้องสมุดและบริการด้านสารสนเทศที่เหมาะสมส่งผลต่อคุณภาพของการศึกษา	มีสิ่งอำนวยความสะดวกอื่นที่เข้ามาทดแทน	ระบบสนับสนุนการศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการเรียนรู้ของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระน้อย ซึ่งไม่สอดคล้องกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาเนื่องจากในปัจจุบันพฤติกรรมของผู้เรียนเปลี่ยนไปใช้สิ่งอำนวยความสะดวกอื่นที่เข้ามาทดแทนมากขึ้น

จากตาราง 5.2 สามารถสรุปได้ว่า ผู้สอน ผู้เรียน และหลักสูตร เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา อีกทั้งยังเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ อย่างไรก็ตาม ปัจจัยด้านระบบสนับสนุนการศึกษาเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา แต่ไม่ใช่ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ เนื่องจากพฤติกรรมการสืบค้นข้อมูลของผู้เรียนที่ทำวิจัยเปลี่ยนไปใช้สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น เช่น การใช้เว็บไซต์ Google เพื่อค้นหาข้อมูลแทนการหาข้อมูลจากหนังสือหรือฐานข้อมูลออนไลน์ของห้องสมุดเนื่องจากทำได้ง่าย สะดวกรวดเร็วกว่า เป็นต้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยพบความคิดเห็นที่ขัดแย้งกันเกี่ยวกับการบรรลุวัตถุประสงค์ของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ 2 ประการ คือ

1. ถึงแม้ว่าการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระจะไม่ทำให้เกิดการบูรณาการความรู้ที่หลากหลาย แต่ก็ทำให้เกิดการบูรณาการเชิงลึก ส่งผลให้ผู้เรียนได้รับความรู้เฉพาะด้าน ถือว่ามีประโยชน์ไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน
2. ถึงแม้ว่ากระบวนการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระจะเป็นกระบวนการฝึกฝนทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานในอนาคตของผู้เรียน แต่ผู้เรียนกลับไม่ตระหนักถึงประโยชน์ที่จะได้รับ และทำวิจัยเพียงเพื่อให้จบการศึกษาเท่านั้น

จากประเด็นขัดแย้งดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะสำหรับผู้เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะสำหรับหลักสูตร MBA

จากประเด็นที่ผู้ให้ข้อมูลมีความเห็นไม่สอดคล้องกันเรื่องประโยชน์ด้านการบูรณาการความรู้ที่ควรจะได้รับจากวิชาคั่นคว่ำอิสระ ผู้วิจัยจึงต้องการเสนอให้ผู้จัดหลักสูตร MBA ทบทวนว่า ความรู้ธุรกิจศาสตร์ใดบ้างที่ต้องการให้ผู้เรียนได้นำมาบูรณาการในวิชาคั่นคว่ำอิสระ แล้วกำหนดรูปแบบของงานวิชาการในวิชาคั่นคว่ำอิสระให้สอดคล้องกัน โดยหลักเกณฑ์การพิจารณาควรให้ผู้เรียนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นว่าแท้จริงแล้วผู้เรียนต้องการประโยชน์อย่างไรจากวิชาคั่นคว่ำอิสระ หากพิจารณาแล้วพบว่าทางผู้จัดหลักสูตรและผู้เรียนเห็นสอดคล้องกันว่าวิชาคั่นคว่ำอิสระควรก่อให้เกิดการบูรณาการความรู้ด้านธุรกิจหลากหลายศาสตร์ ผู้จัดหลักสูตรอาจต้องกำหนดรูปแบบงานวิชาการในวิชาคั่นคว่ำอิสระที่ก่อให้เกิดการบูรณาการความรู้ด้านธุรกิจหลากหลายศาสตร์ตามไปด้วย เช่น กำหนดให้ผู้เรียนทำแผนธุรกิจแทนการทำวิจัย เป็นต้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้สอน

จากประเด็นที่ผู้เรียนไม่ตระหนักถึงประโยชน์ของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว้าอิสระ ผู้วิจัยจึงต้องการเสนอให้ผู้สอนส่งเสริมและกระตุ้นให้ผู้เรียนนำความรู้ที่ได้รับตลอดหลักสูตรมาประยุกต์ใช้ให้ได้มากที่สุด จะเป็นการแก้ปัญหาที่ผู้เรียนอาจลืมนึกถึงความสำคัญของการประยุกต์ใช้ความรู้ และสามารถดำเนินการประยุกต์ใช้ความรู้ทันทีที่มีโอกาส

5.3.3 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้เรียน

1. ผู้เรียนควรใส่ใจบทเรียนของวิชาต่างๆ ตลอดหลักสูตร เพื่อให้สามารถนำความรู้มาใช้ในการวิจัยได้อย่างเหมาะสม หากผู้เรียนไม่มีความรู้พื้นฐานจากการเรียนในหลักสูตร ย่อมไม่สามารถนำความรู้ในแขนงวิชาต่างๆ มาบูรณาการได้
2. ผู้เรียนควรตระหนักถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำวิจัยในวิชาคั่นคว้าอิสระอย่างแท้จริง และผลดีจากการที่จะสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ที่ได้รับในการทำงานในอนาคต ไม่ใช่ทำเพียงเพื่อให้จบการศึกษาเท่านั้น

รายการอ้างอิง

หนังสือ

- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี. (2558). *คู่มือหลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี. (2558). *ประมวลรายวิชา Special Project*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, โครงการปริญญาโททางบริหารธุรกิจ. (2557). *แนวทางปฏิบัติงานเพื่อประกันคุณภาพผลงานในวิชาการคั่นคว่ำอิสระ (Independent Study)*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, โครงการปริญญาโททางบริหารธุรกิจ. (2558). *แนวทางปฏิบัติงานเพื่อประกันคุณภาพผลงานในวิชาการคั่นคว่ำอิสระ (Independent Study)*.
- มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, คณะบริหารธุรกิจ. (2553). *หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิตหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2553*.
- โปรแกรมวิชาภาษาไทย, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. (2554). *ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร*. นครปฐม: บริษัท เพชรเกษมพรินติ้ง กรุ๊ป จำกัด.

เว็บไซต์

- ฝากจิต ปาลินทร์ ลามจิตร์, “หลักการและทฤษฎีการติดต่อสื่อสาร,” http://ag.kku.ac.th/Extension/images/136323/information_2_2556.pdf (สืบค้นเมื่อวันที่ 15 พฤษภาคม 2559).
- วรรณพงษ์ เตริยมโพธิ์, “Critical Thinking: ฝึกสมองกับการคิดเชิงวิจารณ์ญาณเพื่อพัฒนาการเรียนรู้และการทำงานในศตวรรษที่ 21,” http://www1.si.mahidol.ac.th/km/sites/default/files/Criticalthinking_0.pdf (สืบค้นเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2559)
- กฤติดา ทศนพิทักษ์, “รูปแบบการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก,” <http://portal.edu.chula.ac.th/nfed1/assets//Kuthida.pdf> (สืบค้นเมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2559)

Electronic Media

- Acker, L. V., Bailey, J., Wilson, K., & French, E. (2014). *Capping Them Off! Exploring And Explaining The Patterns In Undergraduate Capstone Subjects In Australian Business Schools. 1050 – 1062.* (Research in Taylor&Francis Group), DOI: 10.1080/07294360.2014.890567
- Akareem, H. S., & Hossain, S. S. (2012). *Perception of education quality in private universities of Bangladesh: a study from students' perspective. 11 – 33.,* (Research in Routledge, Taylor&Francis Group), DOI:10.1080/08841241.2012.705792
- Bailey, R., & Garne, M. (2010). *Is the feedback in higher education assessment worth the paper it is written on? Teachers' reflections on their practices. 187 – 198.* (Research in Routledge, Taylor&Francis Group), DOI: 10.1080/13562511003620019
- Barandiaran-Galdo's, M., Ayesta, M. B., Cardona-Rodríguez, A., Campo, J. J. M. D., and Olaskoaga-Larrauri, J. (2012). *What Do Teachers Think About Quality In The Spanish University?. 91 – 109.* (Research in Emerald Insight). DOI: 10.1108/09684881211219352
- Brauer, D. G., & Ferguson K. J. (2014). *The Integrated Curriculum In Medical Education: AMEE Guide No. 96. 312-322.* DOI: 10.3109/0142159X.2014.970998
- Calma, A. (2013) *Fixing Holes Where The Rain Gets In: Problem Areas In The Development Of Generic Skills In Business. 35-50,* (Research in Emerald Insight). DOI: 10.1108/18363261311314944
- Chickering, A. W. (1987). *Seven Principles For Good Practice In Undergraduate Education. 2 – 6.* Retrieved from <http://www.lonestar.edu/multimedia/SevenPrinciples.pdf>
- Dowden, T., Pittaway, S., Yost., H., & McCarthy, R. (2013). *Students' Perceptions Of Written Feedback In Teacher Education: Ideally Feedback Is A Continuing Two-Way Communication That Encourages Progress. 349 – 362.* (Research in Routledge, Taylor&Francis Group), DOI: 10.1080/02602938.2011.632676

- Garwe, E. C. (2015). *Student Voice and Quality Enhancement in Higher Education*. 385 – 399. (Research in Emerald Insight). DOI: 10.1108/JARHE-05-2014-0055
- Hummer, J. A. (2014). *The Content And Integrative Component Of Capstone Experiences: An Analysis Of Political Science Undergraduate Programs*. 222 – 242. (Research in Taylor&Francis Group), DOI: 10.1080/15512169.2014.894366
- Johnson G. F., & Halabi A. K. (2011). *The Accounting Undergraduate Capstone: Promoting Synthesis, Reflection, Transition, and Competencies*. 266-273. (Research in Emerald Insight), DOI: 10.1080/08832323.2010.514013
- Lang, R., & McNaught, K. (2013). *Reflective Practice In a Capstone Business Internship Subject*. 7-21. (Research in Emerald Insight), DOI: 10.1108/18363261311314926
- Laryea, S. (2013). *Feedback provision and use in teaching and learning: a case study*. 665 – 680. (Research in Emerald Insight). DOI: 10.1108/ET-06-2012-0071
- Oliveira, C. G., Oliveira, P. C., & Costa N. (2012). *Students' and teachers' perspectives about quality of engineering education in Portugal*. 49 – 57., (Research in Taylor&Francis Group), DOI: 10.1080/03043797.2011.653551
- Payne, S. L., Flynn, J., & Whitfield, M. J. (2010). *Capstone Business Course Assessment: Exploring Student Readiness Perspective*. 141-146. (Research in Taylor&Francis Group), DOI: 10.3200/JOEB.83.3.141-146
- Rowe, A. (2011). *The Personal Dimension In Teaching: Why Students Value Feedback*. 343 – 360. (Research in Emerald Insight). DOI: 10.1108/09513541111136630
- Sandmaung, M., & Khang, D. B. (2013). *Quality Expectations In Thai Higher Education Institutions: Multiple Stakeholder Perspectives*. 260 – 281., (Research in Emerald Insight). DOI: 10.1108/QAE-11-2012-0044
- Shah, M., Grebennikov, L., Nair, C. S. (2015). *A Decade Of Study On Employer Feedback On The Quality Of University Graduates*. 262 – 278. (Research in Emerald Insight). DOI: 10.1108/QAE-04-2014-0018
- Thomas, K., Wong, K. C., & Li, Y., C. (2014). *The Capstone Experience: Student and Academic Perspectives*. 581-594. (Research in Taylor & Francis Group), DOI: 10.1080/07294360.2013.841646

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับวิชาคั่นคว่ำอิสระของหลักสูตร MBA

ก่อนการเข้าสัมมนา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของวิชาคั่นคว่ำอิสระของทั้ง 2 หลักสูตรเพื่อทำความเข้าใจพื้นฐานของผู้เรียนที่ทำวิจัย พบว่ามีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ตารางที่ ก.1

เปรียบเทียบรายละเอียดวิชาคั่นคว่ำอิสระของ 2 หลักสูตร

เรื่อง	หลักสูตร MBA มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	หลักสูตร MBA-Young Executive จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
1. การเรียนวิชาวิจัยซึ่งเป็นวิชาพื้นฐานการทำวิจัย	ผู้เรียนวิชาคั่นคว่ำอิสระจะต้องสอบผ่านวิชาวิจัยธุรกิจก่อนจึงจะสามารถเรียนวิชาคั่นคว่ำอิสระได้	ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนวิชาวิจัยตลาดได้ แต่ไม่ใช่วิชาบังคับ
2. ปีการศึกษาที่เรียนวิชาคั่นคว่ำอิสระ	ภาคเรียนที่ 2 หรือ 3 ของการเรียนปีที่ 2 ในหลักสูตร	ภาคเรียนที่ 3 ของการเรียนปีที่ 2 ในหลักสูตรเท่านั้น
3. วิชาบังคับก่อนการเรียนวิชาคั่นคว่ำอิสระ	ผู้เรียนต้องสอบผ่าน 5 วิชา ได้แก่ การวิจัยทางธุรกิจการจัดการการเงิน การจัดการการตลาดหลักการจัดการและบริหารทรัพยากรมนุษย์และการจัดการปฏิบัติการ	เนื่องจากผู้เรียนต้องเรียนวิชาคั่นคว่ำอิสระในปีการศึกษาสุดท้ายของหลักสูตร ทำให้ผู้เรียนต้องผ่านการเรียนวิชาบังคับทั้งหมดผู้เรียนจะต้องผ่านการเรียนวิชาบังคับ ทั้งหมด 30 หน่วยกิต และวิชาเลือกอย่างต่ำ 18 หน่วยกิต
4. วัตถุประสงค์	เพื่อให้นักศึกษาได้ใช้ความรู้ต่าง ๆ ทางทฤษฎีมาหล่อหลอมรวมกันเพื่อทำความเข้าใจและวิเคราะห์ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในธุรกิจ สังคม และเศรษฐกิจ อันก่อให้เกิดความรู้ใหม่ขึ้น และเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างนักศึกษา กับ อาจารย์ที่ปฏิบัติงานตามการศึกษาอิสระ รวมทั้งกับคณะกรรมการสอบวิชาการคั่นคว่ำอิสระซึ่งอาจเป็นทั้งอาจารย์ประจำและอาจารย์พิเศษจากภาคธุรกิจ	แบ่งเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1. วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม นิสิตสามารถวิเคราะห์และประยุกต์ใช้ความรู้ทางธุรกิจเพื่อใช้แก้ปัญหาทางธุรกิจในสถานการณ์จริง 2. วัตถุประสงค์การเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถสื่อสารแนวคิดธุรกิจและแนวคิดต้นกำเนิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ภาษาที่เหมาะสมและเป็นทางการ ผู้เรียนสามารถผลิตงานเขียนที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้อ่านได้

ภาคผนวก ข
รายชื่อกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ตารางที่ ข.1

รายชื่อผู้เรียนจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	เรื่องที่ทำวิจัย	ประเภท งานวิจัย	เพศ	อาชีพ	การศึกษา ปริญญาตรี	ปีที่จบ การศึกษา	ปีการศึกษา ที่ทำวิจัย
P1	วิรุพท์ คุปต์รุจิวงศ์	ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจบริโภคเครื่องดื่ม Alcohol ประเภท Craft Beer ในเขตกทม.	เชิงปริมาณ	ชาย	นักบัญชี	บัญชี	2557	3/2557
P2	ณัฐวุฒิ วงศ์เขวารักษ์	การศึกษาความพึงพอใจในการใช้บริการบริษัทหลักทรัพย์	เชิงปริมาณ	ชาย	นักวิเคราะห์ ตลาดทุน	การเงิน	2557	3/2557
P3	เกศราภรณ์ เมฆพยัคฆ์	เปรียบเทียบหลักสูตรบริหารธุรกิจหาบัณฑิตของสถาบันการศึกษาในประเทศไทย	เชิงคุณภาพ	หญิง	พนักงานขาย	การตลาด	2557	3/2557
P4	พนิดา เพ็ชรศิริ	ความพึงพอใจเรื่องในการใช้บริการเงินอิเล็กทรอนิกส์ของประชากรในเขตกทม.และปริมณฑล	เชิงปริมาณ	หญิง	พนักงาน สินเชื่อ	เศรษฐศาสตร์	2557	3/2557
P5	วิศรุต เลี้ยงบุญเลิศชัย	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร	เชิงปริมาณ	ชาย	พนักงานขาย	วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี การอาหาร	2557	2/2557

ตารางที่ ข.1

รายชื่อผู้เรียนจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	เรื่องที่ทำวิจัย	ประเภท งานวิจัย	เพศ	อาชีพ	การศึกษา ปริญญาตรี	ปีที่จบ การศึกษา	ปีการศึกษา ที่ทำวิจัย
P6	ธงชัย นิมิตรภักติกุล	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการซื้อผลิตภัณฑ์เครื่องสำอางที่มีนวัตกรรมสารสกัดจากรังไหม	เชิงปริมาณ	ชาย	โปรแกรมเมอร์	วิศวกรรม	2557	3/2557
P7	ทิพย์อนงค์ เจียรสถาวงค์	ความพึงพอใจในเรื่องการเลือกบริษัทผู้รับเหมาก่อสร้างขนาดเล็กของประชากรในเขต กทม.และปริมณฑล ภายใต้กรอบการศึกษา ACSI	เชิงปริมาณ	หญิง	พนักงานขาย	บริหารการ ปฏิบัติการ	2557	3/2557
P8	พรชนก รัตนมณีพันธ์	การศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคในการซื้อจากรถจักรยานยนต์โดยใช้ Model ACSI ในการศึกษา	เชิงปริมาณ	หญิง	พนักงาน การตลาด	การตลาด	2557	3/2557
P9	ปรีชญา เอี่ยมวงค์นที	ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการซื้อสินค้า Top Supermarkets ใน กทม. และปริมณฑล	เชิงปริมาณ	หญิง	พนักงานจัดซื้อ	อุตสาหกรรม เกษตร	2557	2/2557
P10	ทพนา สมิตชาติ	ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (4P's) ที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกโรงแรมสำหรับจัดงานมงคลสมรสในเขต กทม.	เชิงปริมาณ	หญิง	พนักงานขาย	เภสัชศาสตร์	2557	3/2557
P11	ปิยธิดา โคตรนรินทร์	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อจักรยานของประชากรที่อาศัยในเขตกทม.	เชิงปริมาณ	หญิง	พนักงานจัดซื้อ	การเงิน	2557	3/2557

ตารางที่ ข.1

รายชื่อผู้เรียนจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อ-สกุล	เรื่องที่ทำวิจัย	ประเภท งานวิจัย	เพศ	อาชีพ	การศึกษา ปริญญาตรี	ปีที่จบ การศึกษา	ปีการศึกษา ที่ทำวิจัย
P12	เกตุสินี สุขเกษม	ศึกษาความพึงพอใจเรื่องระบบเครือข่ายโทรศัพท์และระบบ 3G โดยใช้กรอบ America Satisfaction-Index (ACSI) และใช้การวิเคราะห์ข้อมูล SEM	เชิงปริมาณ	หญิง	นักบัญชี	บัญชี	2557	3/2557
P13	ธีรพัฒน์ มีอำพล	การวางแผนทางการเงินเพื่อการเกษียณอายุของกลุ่มคนวัยทำงานในเขตกรุงเทพมหานคร	เชิงปริมาณ	ชาย	ที่ปรึกษา การเงินส่วนบุคคล	การเงิน	2557	3/2557
P14	เกรียงศักดิ์ กังวาทไพเรศสรรค์	ระบบห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) กรณีศึกษาอุตสาหกรรมสถานพยาบาลในประเทศไทย	เชิงปริมาณ	ชาย	โบรมเกอร์	เศรษฐศาสตร์	2557	3/2557
P15	ศรารวรรณ ไชยสุทธิเมธิกุล	ศึกษาพฤติกรรมการเดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศด้วยตัวเอง (Fit : Free Independent Traveler) ของกลุ่ม Gen-Y	เชิงปริมาณ	หญิง	เจ้าหน้าที่ อาวุโส ผลิตภัณฑ์ สินเชื่อนาน เล็ก	เศรษฐศาสตร์	2557	3/2557

ตารางที่ ข.2

รายชื่อผู้เรียนจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	เรื่องที่ทำวิจัย	ประเภท งานวิจัย	เพศ	อาชีพ	การศึกษา ปริญญาตรี	ปีที่จบ การศึกษา	ปีการศึกษาที่ ทำวิจัย
P16	นพวัช กิจอุดมรัตน์	ผลกระทบของโฆษณาเชิงเปรียบเทียบและ กระบวนการคิด ต่อสินค้าอุปโภคบริโภคและ สินค้าคงทน	เชิงปริมาณ	ชาย	พนักงาน วิเคราะห์และ วางแผน	วิศวกรรม	2556	3/2556
P17	พัชรี ธีรรัชพิศาล	การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติและ พฤติกรรมในการรับชม วีดีโอออนไลน์ของผู้ที่ อาศัยในเขตกรุงเทพมหานคร	เชิงปริมาณ	หญิง	นักบัญชี	บัญชี	2557	3/2557
P18	อภิวัฒน์ ชาญวนิชย์กุลชัย	ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการการชำระเงิน ผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่	เชิงปริมาณ	ชาย	พนักงานขาย	การตลาด	2556	3/2556
P19	นันทิ จิรัฐติวงศ์วิบูล	ปัจจัยการยอมรับและการใช้อุปกรณ์พกพาในการ ทำงานโดยคำนึงถึงลักษณะงานที่ต้องการความ คล่องตัวและงานที่ต้องพึ่งพาผู้อื่นเป็นตัวแปร ควบคุม	เชิงคุณภาพ	ชาย	ที่ปรึกษาด้าน สารสนเทศ	วิศวกรรม	2557	3/2557
P20	นิษฐกานต์ ตาบทิพย์บุญแก้ว	ภาพลักษณ์ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย (กฟผ.) ของประชาชนใน กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล	เชิงปริมาณ	หญิง	นักบัญชี	บัญชี	2556	3/2556

ตารางที่ ข.2

รายชื่อผู้เรียนจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	เรื่องที่ทำวิจัย	ประเภท งานวิจัย	เพศ	อาชีพ	การศึกษา ปริญญาตรี	ปีที่จบ การศึกษา	ปีการศึกษาที่ ทำวิจัย
P21	ชูลีพร ชนะสิทธิ์	ปัจจัยในการเลือกประเทศที่ศึกษาต่อปริญญาโท ณ ต่างประเทศ	เชิงปริมาณ	หญิง	ที่ปรึกษา การศึกษาต่อ ต่างประเทศ	การตลาด	2557	3/2557
P22	รัฐพร หล่อลิพหา	ความคาดหวังและการรับรู้ของลูกค้าที่มีต่อ คุณภาพการให้บริการของการบินไทยและ สายการบินชั้นนำ	เชิงคุณภาพ	หญิง	พนักงาน รัฐวิสาหกิจ	การตลาด	2557	3/2557
P23	ภาคภูมิ ธีรนิศรานนท์	การศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแนวโน้มการซื้อ หนังสือที่ร้านขายหนังสือ ของคนกรุงเทพมหานคร ในอนาคต	เชิงปริมาณ	ชาย	วิศวกร	วิศวกรรม	2556	3/2556
P24	ณิชชา ธีรกรรชต์	อิทธิพลของการทำสมาธิต่อประสิทธิภาพ การทำงาน	เชิงปริมาณ	หญิง	สัตวแพทย์	สัตวแพทย์ ศาสตร์	2556	3/2556
P25	การุณ เลขสฤษดิ์	ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการทำงานของ พนักงานในบริษัทสอบบัญชีขนาดใหญ่ 4 แห่ง	เชิงปริมาณ	หญิง	นักบัญชี	บัญชี	2557	3/2557

ตารางที่ ข.2

รายชื่อผู้เรียนจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ต่อ)

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	เรื่องที่ทำวิจัย	ประเภท งานวิจัย	เพศ	อาชีพ	การศึกษา ปริญญาตรี	ปีที่จบ การศึกษา	ปีการศึกษาที่ ทำวิจัย
P26	สุวพงศ์ สุวรรณมาลี	ปัจจัยจูงใจผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีไทยไปทำงานในประเทศสิงคโปร์ จากการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน	เชิงปริมาณ	ชาย	นักบัญชี	บัญชี	2557	3/2557
P27	ฐนิตา ภูบดีพงศ์	ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะซื้อและความยินดีที่จะจ่ายราคาส่วนเพิ่มในการซื้อสินค้าอุปโภคบริโภคที่ใช้บรรจุภัณฑ์รักษ์สิ่งแวดล้อม	เชิงปริมาณ	หญิง	นักบัญชี	บัญชี	2557	3/2557
P28	พิชญา ฤทัยรุ่ง	ความพึงพอใจและการให้ความสำคัญแก่องค์ประกอบในร่างกายของผู้หญิงแต่ละกลุ่มบุคลิกภาพในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	เชิงปริมาณ	หญิง	พนักงาน การตลาด	การตลาด	2557	3/2557
P29	วิมลรัตน์ ชยาพิพัฒน์	ปัจจัยทางด้านประชากรศาสตร์ และการรับรู้ทางด้านคุณค่า ที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการเลือกทำกิจกรรมของผู้มาใช้บริการคอมมูนิตีมอลล์	เชิงปริมาณ	หญิง	พนักงานขาย	การตลาด	2557	3/2557
P30	พศกร ผ่องเนตรพานิช	ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจใช้บริการฟังเพลงออนไลน์ของผู้ใช้สมาร์ทโฟนในประเทศไทย	เชิงปริมาณ	ชาย	วิศวกร	วิศวกรรม	2557	3/2557

ตารางที่ ข.3

รายชื่อผู้สอนจากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่งทางวิชาการ	ภาควิชา
P31	รศ.ดร.เอกจิตต์ จิงเจริญ	รองศาสตราจารย์ ดร. และ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ โครงการปริญญาโท ด้านบริหารธุรกิจ	สาขาวิชาบริหารการ ปฏิบัติการ
P32	ผศ.ดร.สมบุรณ์ กุฬวิเศษชนะ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.	สาขาการบริหารองค์การ การประกอบการ และ ทรัพยากรมนุษย์
P33	รศ.ดร.ฉัญฉวีสนัญญู พาณิช	รองศาสตราจารย์ ดร.	ภาควิชาการตลาด
P34	รศ.ดร.สุทธิศักดิ์ ไกรสรสุธาสินี	รองศาสตราจารย์ ดร.	ภาควิชาการตลาด

ตารางที่ ข4

รายชื่อผู้สอนจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ลำดับที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่งทางวิชาการ	ภาควิชา
P35	รศ.ดร.สมเกียรติ เอี่ยมกาญจนาลัย	รองศาสตราจารย์ ดร.	การตลาด
P36	อ.ดร. กฤตินี พงษ์ธนเลิศ	อาจารย์ ดร.	การตลาด
P37	รศ. ดร. พรอนงค์ บุษราตระกูล	รองศาสตราจารย์ ดร.	การธนาคารและการเงิน
P38	อ.ดร. ธนากร ลิขิตาภวัฒน์	อาจารย์ ดร.	การธนาคารและการเงิน

ภาคผนวก ค

การวิเคราะห์ประเด็นย่อยตามหมวดหมู่ที่จัดไว้

การวิเคราะห์ประสิทธิผลของการทำวิจัยในวิชาคั่นคว่ำอิสระ

1. การบูรณาการความรู้

ตารางที่ ค.1

แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลในหมวดหมู่วัตถุประสงค์เรื่องการบูรณาการความรู้

ประเด็น	บทสัมภาษณ์	การวิเคราะห์
1 รูปแบบการนำความรู้ MBA มาประยุกต์ใช้	[P2] การทำวิจัยเรื่องนี้ไม่ได้ช่วยนำเอาความรู้ที่ได้จากการเรียน MBA มาใช้มาก เนื่องจากการเรียน MBA มีทั้ง HR บัญชี การเงิน แต่งานวิจัยนี้จะเน้นไปที่การตลาด มากกว่าว่าลูกค้ามีความรู้สึกอย่างไรเขาถึงจะใช้บริการของเรา [P4] หลักๆ ที่เอามาใช้ก็คือ Research นอกนั้นก็ Finance [P5] เอามาใช้แค่ 4P ส่วนที่เหลือก็เป็นวิชา Research ซึ่งเป็นวิชาของมันอยู่แล้ว ก็เกี่ยวแค่ Marketing แต่น้อยมาก ส่วน OM HR Finance นี่ตัดทิ้งเลย [P6] ถ้าให้คะแนนในเรื่องการนำความรู้มาใช้ เต็ม 10 ให้แค่ 5 ไม่ได้รู้สึกว่าจะสามารถ integrate อะไรได้มากมาย ได้แค่ 5 [P12] ความรู้จาก MBA คิดว่าเอามาใช้น้อย แค่ 30-40% ด้วยซ้ำจากเนื้อหาทั้งหมด	การทำวิจัยเป็นการนำความรู้เรื่องระเบียบวิธีวิจัยมาใช้รวมกับความรู้ที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ทางธุรกิจ เช่น การบริหารทรัพยากรมนุษย์ การตลาด การเงิน เป็นต้น รูปแบบดังกล่าวไม่ทำให้เกิดการบูรณาการความรู้ที่เรียนมาจากหลักสูตร MBA อย่างหลากหลายแขนง

ตารางที่ ค.1

แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลในหมวดหมู่วัตถุประสงค์เรื่องการบริหารณาการความรู้ (ต่อ)

ประเด็น	บทสัมภาษณ์	การวิเคราะห์
	[P14] คิดว่าสิ่งที่เราเลือกมาทำ IS มันเป็นการลงลึกไปในเรื่องเดียว แต่ไม่ได้ใช้ความรู้องค์รวมด้าน Strategic มันไม่ได้ใช้ความรู้ด้าน Management เลย ผมรู้สึกว่ามันใช้ความรู้องค์รวมน้อยมาก [P15] คิดว่าประยุกต์ได้เป็นบางเรื่อง เช่น เรื่อง Marketing การบริหารจัดการ แต่เรื่องอื่นๆ เช่น Finance บัญชี ไม่ได้แตะเลย [P21] ไม่ได้นำความรู้มาใช้มาก ใช้แค่ Marketing Research กับ Marketing แค่ว่า บางตัว การ Integrate ก็ได้ใช้ความรู้ 40-50% ของที่เรียนมาเท่านั้น [P23] วิชาที่เกี่ยวข้องกับการทำ IS มันมีไม่ถึง 50% [P24] ใช้แค่บางเรื่อง คือ สถิติกับ HR จริงๆ แล้วไม่ได้ใช้ความรู้ HR เท่าไร แต่คิดว่าเมื่อผลการวิจัยออกมาแล้วจะมีประโยชน์กับ Function HR [P31] การ Integrate วิชาอื่นๆ คือถ้าเป็นงาน Research ก็จะเน้น Research Methodology กับหัวข้อที่เราสนใจ เช่น ถ้าเป็นวิจัยของ HR ก็ต้องรู้ว่าประเด็น HR ถ้างานวิจัยมันจะ Specific ไปด้านใดด้านหนึ่ง	

ตารางที่ ค.1

แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลในหมวดหมู่วัตถุประสงค์เรื่องการบูรณาการความรู้ (ต่อ)

ประเด็น	บทสัมภาษณ์	การวิเคราะห์
2 ระดับความรู้ MBA ที่นำมาประยุกต์ใช้	[P1] เรื่อง Brand ก็ถือว่าใช้นิดหน่อย แต่ก็ต้องค้นคว้าเพิ่มอยู่ดี [P5] พื้นฐานมากเลย เพราะเอามาใช้แค่ 4P ความรู้ 4P ก็เป็นความรู้พื้นฐานที่เราารู้อยู่แล้ว [P11] อาจจะเป็นเพราะ ป.ตรี เราจบบริหารมามันก็เลยวนๆ อยู่ใน Field นี้ ถ้าตอนป.ตรีตั้งใจเรียนก็น่าจะทำได้ [P14] ส่วนตัวผมผมทำได้เพราะผมมี Background ตั้งแต่ ป.ตรี คือผมเรียนสายเศรษฐศาสตร์มาทำให้ต้องเรียนสถิติมาหลายตัว พอผมเรียนป.โท พอปรับพื้นฐานมาผมก็จะไปได้เร็วกว่าคนอื่น เรื่องระเบียบวิจัยผมได้เคยทำตอน ป.ตรีไปแล้ว [P22] Marketing เรียนหลายตัว ทั้งตัวพื้นฐานและวิชาเลือก เช่น Competitive analysis, Consumer behavior, Marketing research แต่สำหรับตัว Marketing คิดว่าเรียนแค่ตัวพื้นฐานก็พอ	ความรู้ที่นำมาประยุกต์ใช้กับการทำวิจัยในวิชาค้นคว้าอิสระอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือวิชาพื้นฐานในระดับปริญญาโทเท่านั้น ทั้งที่จริงแล้วผู้เรียนระดับปริญญาโทต้องผ่านการเรียนวิชาระดับชั้นสูงมาหลายวิชา แต่ไม่ถูกนำมาใช้ประโยชน์
3 การเรียนการสอนอื่นที่สร้างการบูรณาการมากกว่าการทำวิจัย	[P1] คิดว่า Business Plan ใช้ความรู้จากการเรียน MBA มากกว่า Research เพราะ Business Plan มันเกี่ยวกับเรื่องธุรกิจจริงๆ [P3] ถ้าเป็น IS อย่างเดียวมองว่าไม่ชัดในเรื่องการบูรณาการ) แทบไม่ได้เลยดีกว่า แต่ถ้าเรียน [Coursework] ถือว่า OK	การเรียนในห้องเรียน โดยเฉพาะบางวิชา เช่น Strategic Management หรือการทำงานวิชาการประเภทอื่น เช่น การทำแผนธุรกิจ ก่อให้เกิดการบูรณาการความรู้มากกว่าการทำวิจัยในวิชาค้นคว้าอิสระ

ตารางที่ ค.1

แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลในหมวดหมู่วัตถุประสงค์เรื่องการบูรณาการความรู้ (ต่อ)

ประเด็น	บทสัมภาษณ์	การวิเคราะห์
	[P6] เรียน Strategic Management น่าจะ Integrate ได้มากกว่า [P12] ถ้าเป็น Business Plan ยังคิดว่า น่าจะใช้ความรู้ MBA มากกว่านี้ ถ้าเนื้อหาที่ชอบ ชอบเรื่องกลยุทธ์ บางอย่างที่ยากทำ รู้สึกว่าไม่สามารถเอามาทำใน IS ได้ ด้วยวิธีการวิจัย มองว่าการเรียน การทำ Project กลุ่มยังได้ประโยชน์มากกว่าเลย เช่น การทำ Case study ยังรู้สึกว่า มีประโยชน์และสามารถเอาความรู้มาใช้ได้มากกว่าวิจัย [P13] อยากให้คณะทำ Business plan เป็น IS จบมากกว่าเหมือนรุ่นอดีตที่ผ่านมา ชอบแบบนั้นมากกว่าเพราะมันได้บูรณาการวิชาทั้งหมดมากกว่า IS ที่เป็น Research [P34] Business Plan และ Business Consult แสดงให้เห็นการ integrate ความรู้ได้ง่ายกว่า อย่าง Business Plan นี้ เห็นชัด คุณก็เอา Strategic Management มาแล้วต่อด้วย Function อีก 4 Function หลักๆ Marketing, Finance, HR, Operation [P31] ถ้าเป็นแผนธุรกิจมันต้องมองภาพใหญ่ ในมิติของการ Integrate องค์กรความรู้ มันค่อนข้างจะรอบด้านกว่า คนจะทำงานวิจัยเยอะมากกว่าแผนธุรกิจเพราะมันจบด้วยตัวเองได้ง่ายๆ แต่ในส่วนของผม	

ตารางที่ ค.1

แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลในหมวดหมู่วัตถุประสงค์เรื่องการบูรณาการความรู้ (ต่อ)

ประเด็น	บทสัมภาษณ์	การวิเคราะห์
	prefer การเป็นแผนธุรกิจมากกว่า [P35] ส่วนตัวไม่เคยเห็นด้วยว่างานวิจัยจะเป็นตัว Represent ตัวแผนต่างๆ ได้เพราะในแผนต่างๆ ก็มีงานวิจัยเชิงพรรณนาอยู่แล้ว มีการเก็บข้อมูลพื้นฐาน ที่นี้พอมันมาอยู่ในแผน ข.มันไม่ควรจะเน้นงานวิจัย [P38] ถ้าจะเอาให้ตรงการทำ Business Plan หรือ Strategic Plan มันอาจจะดูตรงกว่าถ้าพูดถึงหลักสูตร MBA	

2. การเตรียมความพร้อมผู้เรียนสู่การทำงาน

ตารางที่ ค.2

แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลในหมวดหมู่วัตถุประสงค์เรื่องการเตรียมความพร้อมผู้เรียนสู่การทำงาน

ประเด็น	บทสัมภาษณ์	การวิเคราะห์
1 ทักษะการแก้ปัญหา [นิยามจากการทบทวนวรรณกรรม: ความสามารถในการคิดวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อหาทางแก้ปัญหา รวมไปถึงการรู้จักขอความช่วยเหลือจากผู้อื่นเมื่อจำเป็นเพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ได้]	[P17] ทักษะที่ได้รับการพัฒนา ทักษะในการติดต่อประสานงานกับคนอื่น...[ผู้ให้ข้อมูลกล่าวถึงตัวอย่าง] การเก็บตัวอย่าง ไม่ได้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ เลยต้องใช้วิธีให้เพื่อนบอกต่อเพื่อน สุดท้าย ต้องเอาแบบสอบถามไปยื่นแจกคนที่ไม่รู้จัก [P32] แน่นนอน Survival Skill ซึ่งทักษะเหล่านี้ได้แน่ๆ หากเราผ่านอุปสรรคมาเยอะๆ เราจะมีภูมิคุ้มกันเพราะเราผ่านจุดที่เราได้ทำในสิ่งที่คนอื่นไม่ได้ทำ [P35] ทักษะที่ได้รับการพัฒนาจากการทำวิจัยที่สำคัญจะต้องรู้จักวิธีการหาแหล่งที่มาของข้อมูล และสามารถนำมาประยุกต์กับสถานการณ์ของเขาได้จริง [P38] บางทีแม้แต่โจทย์ธุรกิจเอง ถ้าคุณไปอยู่ในธุรกิจที่คุณอาจจะรับผิดชอบในส่วนของ Marketing เมื่อคุณมีปัญหา แล้วคุณก็ต้องการหาคำตอบเพราะฉะนั้นถ้าเราเอา Skill ที่ได้จากการทำ Research ไปประยุกต์ใช้มันก็เป็นสิ่งที่เหมาะสมและผมก็คิดว่ามันเป็นประโยชน์นะ เพราะมันก็ไม่มีใครรู้ว่าวันข้างหน้า เราจะไปเจอปัญหาอะไร มันเป็นเรื่องของ Skill ของการแก้ปัญหามากกว่า Skill ที่ว่าคุณทำ Research เป็น...ทักษะที่ควรได้รับจากการทำ Research คือ รู้ว่าจะแก้ปัญหายังไง ถ้าเจอแบบนี้แล้วควรจะหาทางแก้ยังไง	ในการทำวิจัยแต่ละขั้นตอน ผู้เรียนต้องประสบปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ดังที่มีผู้ให้ข้อมูลยกตัวอย่างว่าไม่สามารถเก็บตัวอย่างได้ตามแผนที่คาดไว้ ทำให้ผู้เรียนต้องวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อหาทางแก้ปัญหาเพื่อให้สามารถเก็บตัวอย่างได้มากตามที่ต้องการ มีการแก้ปัญหาโดยติดต่อประสานงานกับผู้อื่น เช่น เพื่อน บุคคลภายนอกที่ไม่รู้จัก เป็นต้น เพื่อขอความช่วยเหลือ นอกจากนี้ผู้ให้ข้อมูลยังให้ความเห็นสนับสนุนว่าการทำวิจัยในวิชาค้นคว้าอิสระจะทำให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการแก้ปัญหา ทักษะดังกล่าวจะติดตัวผู้เรียน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานหรือสถานการณ์อื่นๆ ต่อไปได้

ตารางที่ ค.2

แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลในหมวดหมู่วัตถุประสงค์เรื่องการเตรียมความพร้อมผู้เรียนสู่การทำงาน (ต่อ)

ประเด็น	บทสัมภาษณ์	การวิเคราะห์
2 ทักษะการสื่อสาร [นิยามจากการทบทวนวรรณกรรม: ความสามารถในการถ่ายทอดสารไปสู่ผู้รับสารผ่านสื่อต่างๆ แล้วทำให้ผู้รับสารและผู้ส่งสารมีความเข้าใจร่วมกัน]	[P17] ทักษะการนำเสนอ ต้องสามารถสรุปใจความสำคัญออกมาแล้ว present ให้ได้ตาม ระยะเวลาที่กำหนด วิธีการพูดให้ข้อมูลกระชับ มีหลักฐานอ้างอิง soft skill เหล่านี้สามารถเอาไปประยุกต์ใช้กับการทำงานได้...การอ่านเยอะ ช่วยให้เขียนได้ดีขึ้น และจากที่ไม่เคยเขียน Report เยอะๆ ก็ต้องมาเขียน IS เป็นงานเขียนเยอะๆ งานแรก [P20] คิดว่าพัฒนาการเขียนเนื่องจากจำเป็นต้องเขียนให้คนอื่นเข้าใจได้ด้วย [P37] อาจารย์มองว่า IS มันอยู่ที่กระบวนการทำงาน คือกระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการเขียน กระบวนการป้องกันความรู้ที่ตัวเองได้ไปหามาอาจารย์คิดว่ามันเป็นการ Integrate Soft Skill ไม่ได้เป็นการ Integrate Hard Skill... อาจารย์มองว่าการเขียนงานของตัวเองให้ออกมาเป็นเล่มได้อาจารย์มองว่ามันสำคัญนะกับการที่เราจะไปสู่ตลาดแรงงานเพราะเด็กเดี๋ยวนี้เขียนหนังสือไม่ค่อยเป็น หากเราบังคับให้เขาเขียนบ้าง มันก็จะเป็นประโยชน์ต่อตัวของเขา [P16] สิ่งแรกที่เราได้เลย คือ การจับใจความใน Paper มันต้องทำอะไร สิ่งที่ต้องเอามา คือ ถ้าคุณอ่านรู้เรื่อง คุณก็ต้องเขียนออกมาใน Style นั้น เราจะสามารถเขียนเรียบเรียงให้คนอื่นเข้าใจได้	การทำวิจัยในวิชาค้นคว้าอิสระ สนับสนุนให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน ทักษะการอ่านเนื่องจากผู้เรียน จำเป็นจะต้องค้นคว้าหา งานวิจัยที่เคยมีการศึกษา มาแล้วเพื่อเป็นข้อมูลในการ ทบทวนวรรณกรรม ได้พัฒนา ทักษะการเขียนเนื่องจาก ผู้เรียนต้องทำรายงานเพื่อสรุป ผลการวิจัย และได้พัฒนา ทักษะการพูดเนื่องจากจะต้อง มีการนำเสนอผลการวิจัยใน การสอบป้องกันความรู้ จึง สามารถสรุปได้ว่าผู้เรียนได้ พัฒนาทักษะการสื่อสารจาก การทำวิจัยในวิชาค้นคว้าอิสระ

ตารางที่ ค.2

แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลในหมวดหมู่วัตถุประสงค์เรื่องการเตรียมความพร้อมผู้เรียนสู่การทำงาน (ต่อ)

ประเด็น	บทสัมภาษณ์	การวิเคราะห์
3 ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดเชิงวิพากษ์ [นิยามจากการทบทวนวรรณกรรม: ทักษะการคิดวิเคราะห์ หมายถึง ความสามารถในการคิดเพื่อจำแนกแยกแยะสิ่งที่เป็นภาพรวมให้กลายเป็นส่วนย่อยแล้วสามารถจัดกลุ่มได้อย่างเป็นระบบ รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของส่วนย่อยเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ ทักษะการคิดเชิงวิพากษ์ หมายถึง ความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อตัดสินใจว่าสิ่งที่กำลังเผชิญนั้นถูก เป็นจริง หรือน่าเชื่อถือหรือไม่]	[P7] ทุกอย่างที่ทำออกมามันต้องเป็นไปตามกฎเกณฑ์ มีที่มาที่ไป สมเหตุสมผล ฝึกการใช้ตรรกะ การคิดแบบ Logic เวลาทำงาน การที่เราจะนำเสนอหรือบอกต่อ ต้องมีแหล่งอ้างอิง ไม่ใช่พูดขึ้นมาแว้วๆ [P19] หลักๆ ในธุรกิจก่อนเรียนจะเห็นว่าในแต่ละ Product ที่อยู่ในตลาดจะมีการสำรวจและอ้างอิงถึงสิ่งต่างๆ ที่มาจากงานวิจัย ทำให้เราเข้าใจมากขึ้นว่าเขาไปเก็บมาอย่างไร เขา Confirm ได้อย่างไรเรื่องแนวโน้มหรือสิ่งที่เป็นปัจจัยหลัก [P21] การลำดับความคิด เป็นการฝึกให้เรารู้จักทำงานเป็นขั้นเป็นตอน การทำ Research ช่วยให้ได้คิดและยืนยันได้ว่าสิ่งที่เรารู้มันเป็นอย่างนั้นจริงๆ [P35] อาจารย์มองว่า IS มันอยู่ที่กระบวนการทำงาน คือกระบวนการคิดวิเคราะห์ กระบวนการเขียน กระบวนการป้องกันความรู้ที่ตัวเองได้ไปหามา อาจารย์คิดว่ามันเป็นการ Integrate Soft Skill ไม่ได้เป็นการ Integrate Hard Skill [P36] การทำ Research ส่งผลดี 2 อย่าง...อย่างที่สอง เขาก็จะได้ความรู้ในระดับที่ลึก สามารถเอามาใช้ Apply กับตำแหน่งงานของเขาได้ เช่นเป็น Creative เขาก็จะดูว่างานวิจัยที่เขาได้เอามาวิเคราะห์ อย่างเช่นหาว่าโฆษณาทาง Youtube กับโฆษณาทาง TV อันไหนมีผลต่อ	หลังจากที่ผู้เรียนได้เก็บข้อมูลและนำข้อมูลมาประมวลผลแล้ว พบว่าผู้เรียนจะได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ประมวลผลมาเพื่อสรุปผลและนำเสนอ ข้อเสนอแนะ อีกทั้งการทำวิจัยในวิชาค้นคว้าอิสระยังทำให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการคิดอย่างเป็นเหตุเป็นผล มีการอ้างอิงแหล่งข้อมูลเพื่อให้มีความน่าเชื่อถือในการนำเสนอ แสดงให้เห็นว่าการทำวิจัยในวิชาค้นคว้าอิสระช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดเชิงวิพากษ์ให้แก่ผู้เรียน

ตารางที่ ค.2

แสดงการวิเคราะห์ข้อมูลในหมวดหมู่วัตถุประสงค์เรื่องการเตรียมความพร้อมผู้เรียนสู่การทำงาน (ต่อ)

ประเด็น	บทสัมภาษณ์	การวิเคราะห์
	ผู้บริโภคมกกว่ากัน ถ้าเขาวิเคราะห์แล้วเจอความจริงเขาก็อาจจะสามารถเอาไปประยุกต์ใช้กับงานเขาได้	
4 ทักษะในการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง [นิยามจากการทบทวนวรรณกรรม: ความสามารถของผู้เรียนที่จะกำหนดวิธีการเรียนรู้ เช่น การวางแผนการใช้สื่อ การวิเคราะห์และสรุปผล เป็นต้น เพื่อตอบสนองความต้องการเรียนรู้ของตัวเอง	[P10] สิ่งที่ได้ คือ Time Management มันต้องมีแผนคร่าวๆ ว่าจะต้องทำอะไรอย่างไบบ้าง [P37] เขาจะได้เรียนรู้และค้นคว้าด้วยตัวเอง เพราะวัตถุประสงค์หนึ่งของ IS หรือ Independent Study ก็คือ ศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง ประโยชน์ของการบรรลุวัตถุประสงค์คือตรงนั้นก็คือ กระบวนการเรียนรู้ เรียนรู้มากขึ้นในเรื่องที่ตัวเองสนใจ...ประสบการณ์ตรงของอาจารย์เลยว่า โดยเรื่อยๆ จะมีนักศึกษาที่อยากเรียนต่อ จบจากการทำ IS ไปเรียนปริญญาเอกหลายคน อาจารย์เลยคิดว่าสิ่งหนึ่งที่เขาได้รับคือความสนใจต่อเนื่องในการทำวิจัยแบบนี้ และอีกเรื่องหนึ่งคือ ได้ตอบโจทย์ในสิ่งที่ตัวเองอยากรู้ [P36] การทำ Research ส่งผลดี 2 อย่าง อย่างแรก คือ สำหรับเด็กที่อยากไปเรียนต่อ ถ้าเขามีพื้นฐานการทำวิจัยที่แข็งแกร่ง ตรงนี้ก็จะ เป็น Profile ที่ดีที่จะ Proof ให้กรรมการเห็นว่าเขาตั้งใจทำวิจัยแค่ไหน รู้วิธีการทำวิจัยมาแล้วในระดับหนึ่ง ซึ่งก็จะมีโอกาสสอบผ่านปริญญาเอกได้ง่ายขึ้น	เนื่องจากการทำวิจัยในวิชาค้นคว้าอิสระกำหนดให้ผู้เรียนต้องทำงานทุกขั้นตอนตามระเบียบวิจัยด้วยตัวเองภายในระยะเวลาที่หลักสูตรกำหนด ส่งผลให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนการวางแผนการทำงานให้เสร็จทันเวลา กำหนดขั้นตอนการทำงาน กำหนดวิธีการค้นคว้าหาข้อมูล เพื่อให้สามารถทำงานวิจัยได้สำเร็จลุล่วง อีกทั้ง หากผู้เรียนมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในวิชาค้นคว้าอิสระที่ได้ทำในการศึกษาระดับปริญญาโท ก็มีแนวโน้มที่จะศึกษาหาความรู้ต่อในระดับปริญญาเอก แสดงให้เห็นว่าการทำวิจัยในวิชาค้นคว้าอิสระสนับสนุนให้ผู้เรียนรู้จักวางแผนการศึกษาในเรื่องที่สนใจด้วยตัวเอง จึงสามารถสรุปได้ว่าการทำวิจัยในวิชาค้นคว้าอิสระช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นางสาวเสาวภาคย์ สมบูรณ์วงศ์
วันเดือนปีเกิด	28 กรกฎาคม 2528
วุฒิการศึกษา	ปีการศึกษา 2552: บัณฑิต (การบัญชี) มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
ตำแหน่ง	นักบัญชี บมจ. ปูนซิเมนต์ไทย
ประสบการณ์ทำงาน	2553-ปัจจุบัน : นักบัญชี บมจ. ปูนซิเมนต์ไทย 2552-2553: ผู้ช่วยผู้สอบบัญชี บจ. เคพีเอ็มจี ภูเก็ต